

รายงานผลการสำรวจความพึงพอใจของผู้อยู่อาศัย
ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวและการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ตำบลเมืองเก่า สุโขทัย
ประจำปี พ.ศ. 2564

ระหว่าง
องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
(องค์การมหาชน)
กับ
นางสาวเพชรศรี นนท์ศิริ

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร.....	1
บทนำ.....	3
วัตถุประสงค์.....	3
ขอบเขตพื้นที่โครงการ.....	4
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
การดำเนินการวิจัย.....	5
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	5
วิธีสุ่มตัวอย่าง.....	6
การออกแบบเครื่องมือวิจัย.....	7
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	8
เครื่องมือวิจัย.....	10
ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย.....	17
ผลการวิจัย.....	19
สรุปและข้อเสนอแนะ.....	67
ภาคผนวก.....	73

สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

1	สถิติประชากรในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า	5
---	--	---

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพ	หน้า
1 ขั้นตอนการออกแบบเครื่องมือวิจัย.....	7
2 เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	20
3 อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	20
4 ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	21
5 อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม	21
6 รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	22
7 ย่านที่อยู่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถาม	22
8 ค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของหน่วยงานภาครัฐ.....	64

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา.....	6
2 ค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยว ด้านต่างๆ	23
2.1 ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยว ด้านกายภาพ.....	23
2.2 ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยว ด้านกฎระเบียบ.....	24
2.3 ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยว ด้านสังคม.....	25
2.4 ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้าน วัฒนธรรม	25
2.5 ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยว ด้านเศรษฐกิจ	26
2.6 ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยว ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว.....	27
3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านต่างๆ จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม	28
4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจของเพศชายและ เพศหญิงต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านต่างๆ	31
5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจต่อผลกระทบ จากการท่องเที่ยวด้านต่างๆ จำแนกตามช่วงอายุ.....	33
6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจ ต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านต่างๆจำแนกตามระดับการศึกษา.....	37
7 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจต่อผลกระทบ จากการท่องเที่ยวด้านต่างๆ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	40
8 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจ ต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านต่างๆ จำแนกตามอาชีพ.....	43

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
9 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจต่อผลกระทบ จากการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ จำแนกตามอาชีพ	45
10 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจ ต่อผลกระทบการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ จำแนกตามรายได้	49
11 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจต่อผลกระทบ จากการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ จำแนกตามรายได้	52
12 ร้อยละของผลกระทบด้านลบที่พบจากการท่องเที่ยว	56
13 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	58
14 ผลกระทบจากการท่องเที่ยว	59
15 บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว	63
16 ข้อมูลประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม	67

บทสรุปผู้บริหาร

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) หรือ อพท. โดยสำนักงานพื้นที่พิเศษ 4 มีพันธกิจในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่รอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย มีเป้าหมายในการส่งพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย เข้าสู่การประกวด Sustainable Destination Top 100 ซึ่งใช้เกณฑ์มาตรฐานของเกณฑ์ Green Destinations ตามกรอบของ GSTC (Global Sustainable Tourism Criteria) ที่กำหนดให้ต้องมีการรับฟังความเห็นชุมชนท้องถิ่นเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง “โครงการสำรวจความพึงพอใจของผู้อยู่อาศัยต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่รอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย” จึงเกิดขึ้นเพื่อสำรวจข้อมูลความพึงพอใจและความคิดเห็นต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของหน่วยงานภาครัฐ

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสำรวจความพึงพอใจ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของชุมชนต่อการพัฒนาและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า 2) เพื่อศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านต่างๆตามความคิดเห็นของผู้ที่อยู่อาศัยรอบพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย 3) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของผู้อยู่อาศัยจำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ และ 4) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงและวางแผนการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยอย่างเป็นรูปธรรม การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed-Method) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Method) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) การวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามปลายปิด กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนผู้อยู่อาศัยในพื้นที่รอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย 10 ชุมชน จำนวนทั้งสิ้น 420 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ทางสถิติสำหรับการวิจัย (Statistical package for science: SPSS) ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในส่วนของข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น และความพึงพอใจต่อผลกระทบด้านเศรษฐกิจและสังคมของนักท่องเที่ยว/จากการท่องเที่ยวภายใต้การบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐ ผลการศึกษาแสดงเป็นร้อยละ (Percentage) การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำทฤษฎีความน่าจะเป็นมาประยุกต์ใช้ ได้แก่ การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มประชากรโดยวิเคราะห์ด้วยการทดสอบ T-Test และ ใช้ F-Test หรือ One-Way Anova สำหรับประชากรที่มากกว่า 2 กลุ่ม ในการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจต่อผลกระทบด้านต่างๆของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ประกอบการ เจ้าของธุรกิจ ผู้นำชุมชนและตัวแทนจากองค์กรภาคธุรกิจที่ จำนวน 20 คน และใช้วิธีการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ร่วมกับผู้นำชุมชนและตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 17 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 457 คน

ผลการวิจัยที่นำเสนอแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ได้แก่

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อผลกระทบการท่องเที่ยวจำแนกรายด้าน
3. ผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยวตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม
4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวราย
5. ค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของหน่วยงานภาครัฐ และ
6. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยต่อหน่วยงานภาครัฐ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยเป็นการสังเคราะห์ข้อมูลจากผลการศึกษาเชิงปริมาณ(แบบสอบถาม) และผลการศึกษาเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการประชุมกลุ่มย่อย ซึ่งให้แนวทางในการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยว โดยแบ่งเป็นข้อเสนอแนะในการบริหารเชิงนโยบาย ได้แก่ การวางแผนพัฒนาหรือกำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวแบบบูรณาการ การพัฒนาด้านกายภาพ โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งสนับสนุนการท่องเที่ยว การเปิดเวทีหรือพื้นที่เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในวงกว้าง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง การพัฒนาแบรนด์องค์กรของ อพท. ส่วนข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ ได้แก่ การจัดการปัญหาขยะ การจัดระบบขนส่งสาธารณะ การป้องกันปัญหาสังคม มาตรฐานการดูแลสุขอนามัยเพื่อรองรับการท่องเที่ยวหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 การการพัฒนาพื้นที่ขายหรือจัดแสดงสินค้าชุมชน การจัดทำโครงการพัฒนานักสื่อความหมายในงานพิธีการ และมาตรการเรื่องการเก็บค่าจอดรถและพื้นที่จอดรถในช่วงการจัดเทศกาล

บทนำ

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) หรือ อพท. โดย สำนักงานพื้นที่พิเศษ 4 หรือ อพท.4 ได้นำเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria หรือ GSTC) มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวที่รับผิดชอบได้รับการประเมินแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าหมายที่จะส่งพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย เข้าสู่การประกวดรางวัล Sustainable Destination Top 100 ซึ่งใช้เกณฑ์มาตรฐานของเกณฑ์ Green Destinations ตามกรอบของ GSTC มาพิจารณาในการประกวด โดยเกณฑ์การประเมินดังกล่าว กำหนดให้ต้องมีการรับฟังความคิดเห็นชุมชนท้องถิ่นเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งต้องทำการสำรวจความคิดเห็นหรือความพึงพอใจของผู้อยู่อาศัยทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เพื่อนำผลข้อมูลไปใช้วางแผนในการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วหรือเป็นการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต ซึ่งการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ข้างต้น จำเป็นต้องได้รับความร่วมมืออย่างดีจากคนในพื้นที่ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยเฉพาะชุมชนที่เป็นเจ้าของพื้นที่ ซึ่งเป็นผู้ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยทั้งหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (GSTC) และ หลักเกณฑ์ Green Destination ต่างให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของชุมชนท้องถิ่นต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่มีการสำรวจและรับฟังอย่างสม่ำเสมอ “โครงการสำรวจความพึงพอใจของผู้อยู่อาศัยต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่รอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย” เกิดขึ้นเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนตามหลักเกณฑ์ของ GSTC และ Green Destination ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทั่วไป และสำรวจความพึงพอใจของคนในท้องถิ่น ทั้งที่เป็นผู้ประกอบการ ผู้นำชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยว และมุมมองต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยว พร้อมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ที่จะนำไปสู่การวางแผนและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวร่วมกัน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่นำไปสู่การสร้างผลกระทบเชิงบวกในด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมและส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่คนในแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนเป็นการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวของคนในชุมชนอีกทางหนึ่งด้วย

วัตถุประสงค์

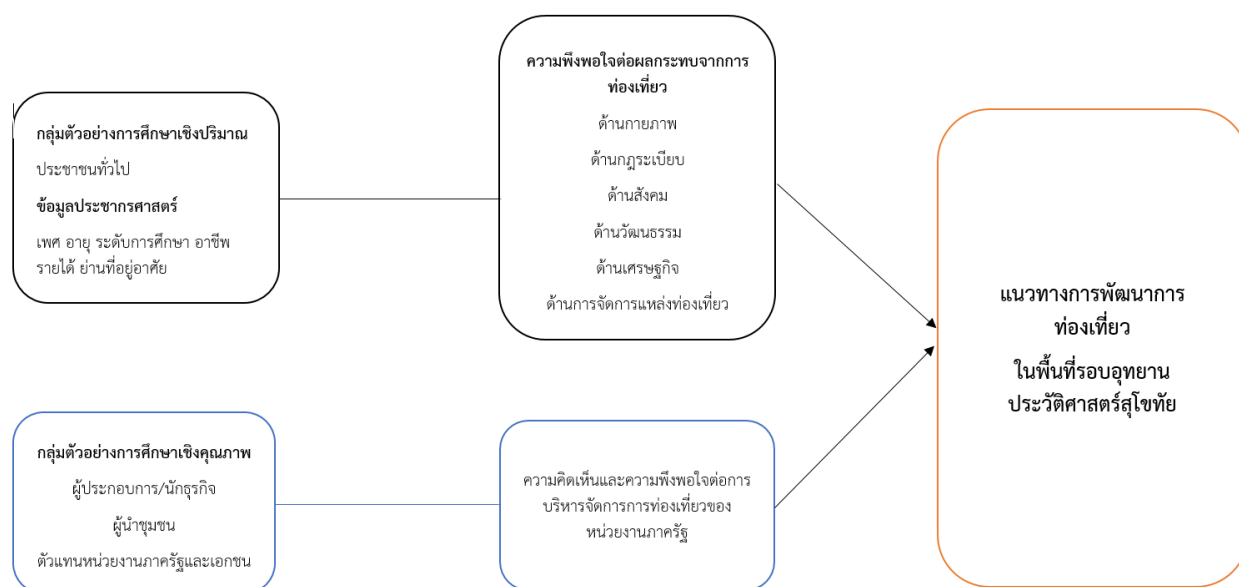
1. เพื่อสำรวจความพึงพอใจ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของชุมชนต่อการพัฒนาและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย
2. เพื่อศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านต่างๆตามความคิดเห็นของผู้อยู่อาศัยรอบพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย
3. เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของผู้อยู่อาศัยรอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยจำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์

4. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงและวางแผนการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยอย่างเป็นรูปธรรม

ขอบเขตพื้นที่โครงการ

พื้นที่ศึกษาได้แก่ ประชากรในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย โดยเฉพาะประชาชนที่อาศัยอยู่โดยรอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย หรืออาศัยอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวซึ่งมีโอกาสได้รับผลกระทบจากการพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวจำนวน 10 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 เพชรไฟ หมู่ 2 บ้านนา หมู่ 3 เมืองเก่า หมู่ 4 วังตะคร้อ หมู่ 5 ปากคลอง หมู่ 6 มนต์คีรี หมู่ 7 วังวน หมู่ 8 เชตุพน หมู่ 9 ราวต้นเกลือ และหมู่ 10 ศรีชุม

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยแสดงให้เห็นแนวทางของการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การวิจัย โดยการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า จังหวัดสุโขทัย ในประเด็นผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านต่างๆ ได้แก่ ผลกระทบด้านกายภาพ ด้านกฎระเบียบ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจและด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวของหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือแก้ไขปรับปรุง ให้อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและพื้นที่โดยรอบเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนตามกรอบการพัฒนาของ GSTC และ Green Destination โดยผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มหลัก คือ 1) กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณจำนวน 420 ตัวอย่าง เป็นประชาชนทั่วไป ซึ่งเน้นศึกษาความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านต่างๆ และ 2) กลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาเชิงคุณภาพ เป็นกลุ่ม ผู้ประกอบการ/เจ้าของ

ธุรกิจ ผู้นำชุมชน และตัวแทนจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกและการประชุมกลุ่มย่อย จำนวนทั้งสิ้น 37 ตัวอย่าง

จากกรอบแนวคิดข้างต้น สามารถแจกแจงขั้นตอนในการวิจัย ดังจะอธิบายในส่วนต่อไป

การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้อยู่อาศัยในพื้นที่รอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวและการจัดการแหล่งท่องเที่ยว มีขั้นตอนดังนี้

1. ทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยทำการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบจากการท่องเที่ยว การพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยว แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพพื้นที่การท่องเที่ยวพื้นที่รอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาหลักเกณฑ์ GSTC และหลักเกณฑ์ของ Green Destination รวมถึงผลการสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษา ที่จัดทำขึ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (รายละเอียดภาคผนวกที่ 1) ผู้วิจัยนำผลการศึกษาวรรณกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและผลการศึกษาจากปีที่ผ่านมา มาใช้เป็นกรอบในการศึกษาและออกแบบการวิจัย โดยใช้เป็นแนวคำถามในแบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ และใช้เป็นตัวแปรในแบบสอบถามสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ

2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง มีหลักการและวิธีการดังนี้

กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างจากพื้นที่ศึกษาในตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย โดยเฉพาะประชาชนที่อาศัยอยู่โดยรอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย หรืออาศัยอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีโอกาสได้รับผลกระทบจากการพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยว

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

จากรายงานสถิติจำนวนประชากรในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า จำนวน 11 หมู่บ้าน พบว่ามีจำนวนประชากร ณ ปี พ.ศ. 2561 จำนวน 10,164 คน

รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน
ประจำปี พ.ศ.2561

อำเภอ	ชาย	หญิง	รวม	บ้าน
ตำบลเมืองเก่า	4,980	5,184	10,164	3,947
หมู่ที่ 1 เพชรไฟ	483	532	1,015	442
หมู่ที่ 2 นา	803	848	1,651	608
หมู่ที่ 3 เมืองเก่า	206	219	425	288
หมู่ที่ 4 วังตะคร้อ	710	694	1,404	684
หมู่ที่ 5 ปากคลอง	317	347	664	228
หมู่ที่ 6 มบดคีรี	383	389	772	257
หมู่ที่ 7 วังวน	543	561	1,104	386
หมู่ที่ 8 เขตพน	844	854	1,698	545
หมู่ที่ 9 ราวต้นเกลือ	190	198	388	153
หมู่ที่ 10 ศรีชุม	108	114	222	80
หมู่ที่ 11 แสนดอ	393	428	821	276

ภาพ 1 สถิติประชากรในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า

แหล่งข้อมูล: <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statTDD>

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-probability Sampling) คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบกรณีที่ประชากรมีจำนวนแน่นอน (Finite population) โดยใช้แนวคิดของ Yamane (1973) โดยคำนวณจากประชากรของตำบลเมืองเก่าจำนวน 10,164 คน และต้องการให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 0.5 หรือระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยมีวิธีการคำนวณดังนี้

$$n = \frac{10,164}{1 + 10,164(0.5)^2}$$

$$n = 384.85 \text{ ปรับเป็น } 385 \text{ คน}$$

โดยสามารถเก็บข้อมูลแบบสอบถามได้จริง 420 ชุด

เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลาย ผู้วิจัยจึงใช้การวิจัยเชิงคุณภาพร่วมด้วย โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ประกอบการ เจ้าของธุรกิจ หรือตัวแทนจากองค์กรภาคธุรกิจที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า จำนวน 20 คน และใช้วิธีการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ร่วมกับผู้นำชุมชนในพื้นที่เทศบาลตำบลเมืองเก่า จำนวนอย่างน้อย 17 คน ทั้งนี้ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติจากการเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า สรุปดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

วิธีการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ
การสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว	ประชาชนในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า	420 คน	แบบสอบถาม ปลายปิด
การสัมภาษณ์เชิงลึก	ผู้ประกอบการ เจ้าของธุรกิจ สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยว	20 คน	แบบสอบถาม กึ่งมีโครงสร้าง
การประชุมกลุ่มย่อย	ผู้นำชุมชน	17 คน	แบบสอบถาม แบบกึ่งมีโครงสร้าง
รวม		457 คน	

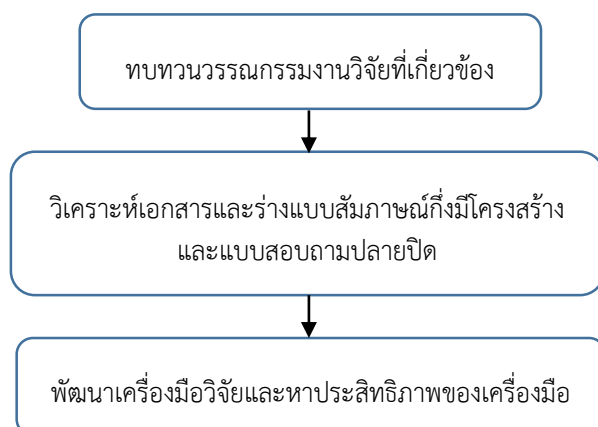
3. การออกแบบเครื่องมือวิจัย

การออกแบบเครื่องมือวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

3.1 สังเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้กรอบแนวคิดที่ใช้กำหนดทิศทางการพัฒนาเครื่องมือวิจัย

3.2 วิเคราะห์เอกสารและร่างแบบสอบถามอย่างมีโครงสร้าง

3.3 สร้างแบบสอบถามวัตถุประสงค์การวิจัย

แผนภาพ 1 ขั้นตอนการออกแบบเครื่องมือวิจัย

3.4 การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ทำได้โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบหาความเที่ยงตรงและทดสอบความเชื่อมั่น ดังนี้

1. การทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) ทำโดยเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ได้รับคำแนะนำ

2. การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขแล้ว ไปทดสอบก่อน (Pre-Test) กับกลุ่มประชากรที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 ชุด เพื่อพิจารณาว่าแบบสอบถามสื่อสารกับผู้ตอบแบบสอบถามได้อย่างถูกต้องและตรงตามวัตถุประสงค์ จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยค่าสัมประสิทธิ์ของครอนบาคของคำถามมีค่าตั้งแต่ 0.651 แสดงว่าคำถามมีความเที่ยงตรง (Validity) และมีความเชื่อมั่น (Reliability) และจากการวิเคราะห์ผลพบว่าแบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์ที่ 0.825 โดยมีบางประเด็นที่มีข้อเสนอแนะให้มีการปรับ เช่น จากให้ระบุที่อยู่เป็นการระบุย่านที่อยู่อาศัย ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับตามข้อเสนอแนะ ทำให้แบบสอบถามพร้อมนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจาก

4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ใช้การรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามและนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการประชุมกลุ่มย่อย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา และการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างด้วยการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน แบบ T-Test และ F-Test

4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ใช้การศึกษาข้อมูลจากหนังสือ บทความ วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ ข้อมูลเกี่ยวกับสถิติ จำนวนประชากรจากภาครัฐและเอกชน รวมถึงรายงานการวิจัยของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ทางสถิติ สำหรับการวิจัย Statistical package for science: SPSS โดยวิธีทางสถิติที่ใช้ คือ

5.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น และความพึงพอใจต่อผลกระทบด้านเศรษฐกิจและสังคมของนักท่องเที่ยว/การท่องเที่ยวภายใต้การบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งจะใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงบรรยาย (Descriptive analysis) ได้แก่ การแสดงค่าร้อยละ (Percentage) การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อสรุปข้อมูลขั้นต้นจากแบบสอบถาม

5.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำทฤษฎีความน่าจะเป็น มาประยุกต์ใช้ ได้แก่ การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มประชากร โดยวิเคราะห์ด้วยการทดสอบ T-Test และ ใช้ F-Test หรือ One-Way Anova สำหรับประชากรที่มากกว่า 2 กลุ่ม ในการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจต่อผลกระทบด้านด้านต่างๆของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน

การวิเคราะห์ผลการศึกษา แบ่งออกเป็นสองส่วน ได้แก่

การวิเคราะห์ผลเชิงปริมาณ ใช้วิธีการวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามหรือวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่เป็นจำนวน ร้อยละ เพื่อบรรยายลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน คำถามส่วนนี้จะใช้มาตรวัดระดับบัญญัติ (Nominal Scale) และคำถามที่ใช้วัดระดับความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยว/นักท่องเที่ยวและการจัดการการท่องเที่ยวจะเป็นคำถามแบบมาตรอันตรภาค (Interval Scale) แต่ละข้อคำถามมีให้เลือก 5 ระดับ พอใจ/เห็นด้วยมากที่สุด 5 พอใจ/เห็นด้วยมาก 4 พอใจ/เห็นด้วยปานกลาง 3 พอใจ/เห็นด้วยน้อย 2 พอใจ/เห็นด้วยน้อยมาก 1

ระดับค่าเฉลี่ยที่ได้แสดงถึงระดับความพึงพอใจ/ความคิดเห็น

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจ/เห็นด้วยมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจ/เห็นด้วยมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจ/เห็นด้วยปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจ/เห็นด้วยน้อย

ค่าเฉลี่ย 0.51-1.50 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจ/เห็นด้วยน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ผลเชิงคุณภาพ ใช้วิเคราะห์ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

และการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) โดยผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Analyzing Data Qualitative) ควบคู่ไปกับการเก็บรวบรวมข้อมูล กล่าวคือ เมื่อนักวิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยเครื่องมือต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการสัมภาษณ์ การสังเกต หรือวิธีการอื่นๆ ระหว่างการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลก็จะมีวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อมๆ กันด้วย นอกจากนี้ เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วยังมีการนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเป็นการกระทำที่ไม่อาจแยกออกจากขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างชัดเจนเหมือนกับการวิจัยเชิงปริมาณ (Creswell, John W., 2013)

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์จะถูกถอดเทปอย่างรวดเร็วที่สุดหลังการสัมภาษณ์และนำมาจัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นที่กำหนดไว้ ก่อนจะนำมาอธิบายโดยใช้ เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งการวิเคราะห์เนื้อหานี้จะให้ความสำคัญทั้งข้อความที่เป็นรูปธรรมชัดเจน (Manifest Content) และการวิเคราะห์โดยนัยหรือตีความหมาย (Latent Content) โดยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ดังนี้

1. การอ่านข้อมูล ข้อมูลที่ได้ถูกนำมาตรวจสอบความถูกต้อง เรียบเรียงให้เป็นระเบียบ อ่านทบทวนเพื่อหาประเด็นที่ถูกกล่าวถึงซ้ำๆ และทำการแยกเป็นหมวดหมู่ในประเด็นที่สอดคล้องกัน

2. การกำหนดประเด็นหลัก เพื่อให้การจัดข้อมูลได้ตรงกับประเด็นศึกษาหลัก ซึ่งจะทำให้การวิเคราะห์ผลถูกต้อง แม่นยำ สำหรับประเด็นหลักในการศึกษาคั้งนี้คือ

2.1 ความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวและการพัฒนา/การจัดการการท่องเที่ยวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.2 ผลกระทบด้านสังคมทั้งบวกและลบที่เกิดจากการพัฒนา/การจัดการการท่องเที่ยว

2.3 ผลกระทบด้านเศรษฐกิจทั้งบวกและลบที่เกิดจากการพัฒนา/การจัดการการท่องเที่ยว

2.4 ความพึงพอใจต่อการพัฒนา/การจัดการการท่องเที่ยวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.5 ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาหรือปรับปรุงการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่

3. การมองหาข้อมูลที่มีความหมายสอดคล้องกับประเด็นหลัก โดยการให้ค่าความถี่ของคำหรือคำพูดที่กล่าวถึงในเรื่องที่สอดคล้องกับประเด็นหลักข้างต้น ซึ่งผู้วิจัยได้ทำตารางบันทึกข้อความทั้งที่กล่าวถึงอย่างชัดเจนหรือผ่านการตีความหมายจากผู้วิจัย

4. กำหนดรหัสสำหรับแต่ละความหมาย เช่น การให้ POSIVE (Positive Impact of Social Dimension) แทนผลกระทบแง่บวกต่อมิติทางสังคมจากการจัดการการท่องเที่ยว NOSIVE (Negative Impact of Social Dimension) แทนผลกระทบแง่ลบต่อมิติทางสังคมจากการจัดการการท่องเที่ยว

5. สรุปความและเขียนอธิบายเชิงพรรณนาตามโครงสร้างเนื้อหาที่กำหนดไว้ โดยเนื้อหาในส่วนของ การวิจัยเชิงคุณภาพจะเน้นการตอบคำถามเรื่องผลกระทบด้านบวกและลบจากการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจและสังคม และข้อเสนอแนะในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

6. เครื่องมือวิจัย

การออกแบบเครื่องมือวิจัยในการศึกษาเน้นการนำไปใช้ประโยชน์ในการเก็บข้อมูลเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งที่เป็นเครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณและเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ

6.1 เครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ (แบบสอบถามกึ่งมีโครงสร้างสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก)

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

1. ผู้ให้ข้อมูลชื่อ (ถ้ายินดีเปิดเผยชื่อ)
ตำแหน่ง.....สถานะ/อาชีพ.....
2. ความคิดเห็นเรื่องผลกระทบการท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว.....

ผลกระทบด้านสังคม

ท่านคิดว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวและ/หรือนักท่องเที่ยวส่งผลกระทบด้านบวกต่อสังคมที่ท่านอาศัยอยู่อย่างไร กรุณาเล่าถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาไม่เกิน 5 ปีที่ผ่านมา

.....
.....

ท่านคิดว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวและ/หรือนักท่องเที่ยวส่งผลกระทบด้านลบต่อสังคมที่ท่านอาศัยอยู่อย่างไร กรุณาเล่าถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาไม่เกิน 5 ปีที่ผ่านมา

.....
.....

ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

ท่านคิดว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวและ/หรือนักท่องเที่ยวส่งผลกระทบด้านบวกต่อธุรกิจของท่านอย่างไร กรุณาเล่าถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาไม่เกิน 5 ปีที่ผ่านมา

.....
.....

ท่านคิดว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวและ/หรือนักท่องเที่ยวส่งผลกระทบด้านลบต่อธุรกิจของท่านอย่างไร กรุณาเล่าถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาไม่เกิน 5 ปีที่ผ่านมา

3. ความคิดเห็นเรื่องผลกระทบการท่องเที่ยวต่อการพัฒนา/การบริหารจัดการการท่องเที่ยวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กรุณาเล่าถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ของท่าน

.....

.....

การบริหารจัดการการท่องเที่ยวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

ท่านรับรู้บทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน/องค์กรเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างไรบ้าง?

.....

.....

ความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการบริหาร/จัดการแหล่งท่องเที่ยวในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

การเข้าถึง.....

สิ่งอำนวยความสะดวก.....

โครงสร้างพื้นฐาน.....

การจัดการสิ่งแวดล้อม (ขยะ พลังงาน การใช้น้ำ)

การตลาด/การประชาสัมพันธ์.....

การพัฒนามาตรฐานหรือยกระดับการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว.....

การพัฒนาคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว.....

การปรับปรุงทัศน ภูมิสถาปัตย์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว.....

6.2 เครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณ (แบบสอบถามปลายปิด)

แบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของผู้อยู่อาศัยต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่รอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ข้อมูลที่ได้จะถูกนำมาวิเคราะห์และรายงานผลออกมาเป็นภาพรวม โดยไม่มีผลกระทบกับผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด คณะวิจัยจึงใคร่ขอความร่วมมือในการตอบคำถามตามความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงในความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
ครั้งนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์

คำชี้แจง: กรุณาตอบคำถามให้ครบทุกข้อ โดยเลือกตัวเลือกที่ตรงกับคำตอบของท่านมากที่สุด

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ

() ต่ำกว่า 18 ปี () 18 - 20 ปี () 21 - 30 ปี
() 31 - 40 ปี () 41 - 50 ปี () 51 - 60 ปี
() มากกว่า 60 ปี

3. ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด

() ประถมศึกษา () มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า () ปวส./อนุปริญญา
() ปริญญาตรี () ปริญญาโท () สูงกว่าปริญญาโท

4. อาชีพ

() ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ () ธุรกิจส่วนตัว
() พนักงานบริษัทเอกชน () นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา
() รับจ้าง () แม่บ้าน
() อื่นๆ โปรดระบุ.....

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

() น้อยกว่า 5,000 บาท () 5,001-10,000 บาท
() 10,001-20,000 บาท () 20,001-30,000 บาท
() มากกว่า 30,000 บาท () ไม่สามารถระบุได้

6. ย่านที่อยู่อาศัย

() หมู่ 1 เพชรไฟ () หมู่ 2 บ้านนา () หมู่ 3 เมืองเก่า
() หมู่ 4 วังตะกร้อ () หมู่ 5 ปากคลอง () หมู่ 6 มนต์คีรี
() หมู่ 7 วังวน () หมู่ 8 เขตุน () หมู่ 9 ราวต้นเกลือ
() หมู่ 10 ศรีชุม () หมู่ 11 แสนตอ

ส่วนที่ 2 : การศึกษาระดับความพึงพอใจต่อผลกระทบด้านเศรษฐกิจและสังคม/วัฒนธรรมจากการจัดการการท่องเที่ยวของหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่รอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

คำชี้แจง: กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ในข้อความที่ตรงกับระดับความพึงพอใจของท่าน โดยกำหนดเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

กำหนดให้ 1 คะแนน

ระดับความพึงพอใจน้อย

กำหนดให้ 2 คะแนน

ระดับความพึงพอใจปานกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
ระดับความพึงพอใจมาก	กำหนดให้ 4 คะแนน
ระดับความพึงพอใจมากที่สุด	กำหนดให้ 5 คะแนน

ผลกระทบจากการท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ				
	1	2	3	4	5
เกิดการพัฒนาถนนหนทาง สาธารณูปโภคพื้นฐานเพื่อรองรับการท่องเที่ยว					
การพัฒนาสวนสาธารณะ แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ หรือธุรกิจเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว					
มีการปรับปรุงภูมิทัศน์เพื่อส่งเสริมและรองรับการท่องเที่ยวในพื้นที่ต่างๆ					
มีการพัฒนาด้านความสะอาด สุขอนามัยและการสาธารณสุขเพื่อรองรับการท่องเที่ยว					
มีการปรับปรุงพัฒนาระบบจราจรเพื่อความปลอดภัยในพื้นที่ใกล้เคียงแหล่งท่องเที่ยว					
มีหน่วยงานหลักทางการท่องเที่ยวที่ทำหน้าที่ในการฟื้นฟู ดูแลโบราณสถาน โบราณวัตถุ วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น					
ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญา วัฒนธรรมและองค์ความรู้ท้องถิ่นได้รับการส่งเสริมให้เกิดการศึกษา เรียนรู้ และเผยแพร่ในระบบการศึกษาของท้องถิ่น					
มีการส่งเสริมให้เกิดการเผยแพร่และสร้างการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้นักท่องเที่ยวอย่างเป็นรูปธรรม					
มีการคิดค้น พัฒนา เทศกาล งานประเพณีท้องถิ่นเพื่อรองรับการท่องเที่ยว					
มีการคิดค้น พัฒนา ศิลปะวิทยาการ หัตถกรรมท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว					
มีการคิดค้น พัฒนา และนำอาหารท้องถิ่นมาส่งเสริมการท่องเที่ยว					
การพบปะกับนักท่องเที่ยวทำให้เกิดวัฒนธรรมร่วมสมัย และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม					
มีการออกกฎ ระเบียบหรือข้อปฏิบัติเพื่อปกป้องโบราณสถาน โบราณวัตถุ					
มีการออกกฎ ระเบียบหรือข้อปฏิบัติเพื่อปกป้องศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น					

ผลกระทบจากการท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ				
	1	2	3	4	5
มีการออกกฎ ระเบียบหรือข้อปฏิบัติเพื่อปกป้องทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ พืช สัตว์ หรือระบบนิเวศที่มีความเปราะบาง					
เกิดความร่วมมือกันในการทำนุบำรุงวัฒนธรรมท้องถิ่น					
ทำให้คนในชุมชนเกิดการวางแผนวัฒนธรรม/วัตถุโบราณ/สถานที่ท่องเที่ยวและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น					
มีนโยบายหรือแนวทางในการธำรงรักษาความดั้งเดิมของสถาปัตยกรรม วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น					
แหล่งท่องเที่ยวได้รับการยกระดับให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับสากล					
มีการสื่อสารเพื่อสร้างและรักษาภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ					
มีการฝึกอบรมบุคลากรทางการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ					
มีการส่งเสริมหรือรณรงค์ให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ					
มีการส่งเสริมหรือเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีการแสดงความคิดเห็นด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ					
การท่องเที่ยวสร้างงานและอาชีพให้คนในท้องถิ่น					
เกิดการย้ายกลับมาทำงานในถิ่นฐานเดิมเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวหรือประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้อง					
มีการสนับสนุนให้เกิดธุรกิจใหม่ๆ หรือต่อยอดธุรกิจเดิมให้แก่ผู้ประกอบการท้องถิ่น					
มีการสนับสนุนให้เกิดธุรกิจใหม่ๆ จากนักลงทุนภายนอก					

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยว

คำชี้แจง: ขอความกรุณาเลือกตอบปัญหาหรือผลกระทบด้านลบที่เกิดจากการท่องเที่ยวหรือนักท่องเที่ยว

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ปัญหาขยะมูลฝอยจากนักท่องเที่ยว
- () เสียงดังรบกวนจากนักท่องเที่ยว/สถานบันเทิงที่ให้บริการนักท่องเที่ยว
- () อุบัติเหตุจากการปั่นจักรยานหรือปัญหาจราจรจากนักท่องเที่ยว
- () การสร้างความรำคาญจากการเยี่ยมชมของนักท่องเที่ยว
- () ปัญหายาเสพติดจากนักท่องเที่ยว
- () พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดการทำลายภาพลักษณ์
- () พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดการทำลายโบราณสถานหรือธรรมชาติ

- () การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาด้านความสัมพันธ์ของคนในชุมชน
- () สถาปัตยกรรมที่ขัดแย้งต่อสิ่งแวดล้อมหรือขาดเอกลักษณ์ท้องถิ่น
- () การไม่ให้ความสำคัญเคารพต่อสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ของนักท่องเที่ยว
- () การแต่งกายของนักท่องเที่ยวขัดต่อวัฒนธรรมท้องถิ่น
- () เกิดการสูญเสียวัฒนธรรมและวิถีชีวิตดั้งเดิมของคนในท้องถิ่น
- () ปัญหาสุขอนามัยที่อาจทำให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคติดต่อระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน
- () การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรม หรือลักเล็กขโมยน้อยในท้องถิ่น
- () การทะเลาะวิวาท ความขัดแย้งระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในท้องถิ่น
- () เกิดกระแสต่อต้านนักท่องเที่ยว
- () การท่องเที่ยวส่งผลต่อค่าครองชีพของคนในพื้นที่สูงขึ้น
- () การท่องเที่ยวทำให้คนนอกพื้นที่ย้ายเข้ามาลงทุนธุรกิจเพิ่มขึ้น
- () อื่นๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

3. เครื่องมือและวิธีการจัดประชุมกลุ่มย่อย

ลำดับ	กิจกรรม	วิธีการ/คำถาม	เครื่องมือ
1	ทำความรู้จัก	คณะทำงาน แนะนำตัว วัตถุประสงค์ของการประชุมกลุ่มย่อย ผู้เข้าร่วม แนะนำตัว บทบาทในชุมชน และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว	แบบจดบันทึก/ถ่ายภาพ
2	บทบาทหน้าที่	นำเข้าสู่คำถาม “ในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่รอบเขตอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ท่านทราบหรือไม่ว่ามีองค์กรหรือหน่วยงานใดที่เกี่ยวข้องบ้าง?”	Flip chart ตีตาราง ช่องที่ 1 บอกชื่อหน่วยงาน บันทึกในตารางเลย ช่องที่ 2 บทบาทหน้าที่ แจก post-in ให้ทุกคนเขียนตอบหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน ช่องที่ 3 ให้อพท.และเทศบาลช่วยกันตอบว่าใช่หรือไม่ใช่ โดยการใส่เครื่องหมาย ✓ หรือ X

ลำดับ	กิจกรรม	วิธีการ/คำถาม	เครื่องมือ
3	ความพึงพอใจ	ให้ผู้เข้าร่วมให้ระดับของความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวของแต่ละหน่วยงาน	แจก post-it และให้ผู้เข้าร่วมเขียนเลข 1-5 แทนระดับความพึงพอใจ พับ ใส่กล่อง โดยเขียนรอบละหน่วยงาน แล้วเก็บเข้ากล่อง/แจก post-it สีต่างกัน หรือให้ใส่หมายเลขลำดับหน่วยงานไว้ด้านบน
4	ปัญหาหรือผลกระทบด้านลบที่ท่านพบเห็นจากการท่องเที่ยว	ให้ผู้เข้าร่วมเขียนปัญหาหรือผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว และให้ข้อเสนอแนะแนวทางป้องกันหรือแก้ไขปัญหาแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	แจกเครื่องมือเรื่องผลกระทบ โดยเลือกเฉพาะผลด้านลบที่พบ
5	ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยว	เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น โดยการยกมือ ถาม-ตอบ	แบบบันทึก ถ่ายภาพ

7. ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย (Action Plan)

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนและแผนการดำเนินงานดังต่อไปนี้

กิจกรรม	ช่วงเวลา										วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย
	Apr W3	Apr W4	May W1	May W2	May W3	May W4	Jun W1	Jun W2	Jun W3	Jun W4		
1. ออกแบบเครื่องมือวิจัย ทดสอบความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือ											ส่งแบบสอบถามออนไลน์	ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน
2. test เครื่องมือ (แบบสอบถามปลายปิด)											ส่งแบบสอบถามออนไลน์ และ onsite	ตัวแทนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน
3. เข้าพบผู้นำชุมชนเพื่อพูดคุยเบื้องต้น และขอคำแนะนำเกี่ยวกับการเก็บแบบสอบถาม online และ onsite											นัดวัน เวลาเข้าพบ และสัมภาษณ์ครั้งละไม่เกิน 1 ชั่วโมง	ผู้นำชุมชนจำนวน 3-5 คน
4. ส่งแบบสอบถามปลายปิดกระจายไปยังช่องทางออนไลน์ต่างๆ ไปยังผู้นำชุมชน ประชาชนทั่วไปในพื้นที่ศึกษา											ส่งแบบสอบถามออนไลน์	ประชาชนในพื้นที่ศึกษา ผู้ประกอบการ นักเรียน นักศึกษา ผู้นำชุมชน หน่วยงานต่างๆ
5. เก็บข้อมูลแบบสอบถามปลายปิด onsite ควบคู่การเก็บแบบสอบถามปลายปิดแบบ online											ลงพื้นที่ศึกษาเพื่อเก็บข้อมูล online และ onsite	ประชาชนในพื้นที่ศึกษา ผู้ประกอบการ นักเรียน นักศึกษา ผู้นำชุมชนจำนวน 400 ตัวอย่าง
6. นัดสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการ/ผู้นำชุมชน (ทางโทรศัพท์)											นัดหมายและเข้าพบเพื่อสัมภาษณ์เชิงลึกทางโทรศัพท์ ครั้งละ 30-40 นาที	ผู้ประกอบการ/ผู้นำชุมชน จำนวน 20 คน

กิจกรรม	ช่วงเวลา										วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย
	Apr W3	Apr W4	May W1	May W2	May W3	May W4	Jun W1	Jun W2	Jun W3	Jun W4		
7. ประชุมกลุ่มย่อยผู้นำชุมชน											นัดหมายและจัดประชุม กลุ่มย่อยผู้นำชุมชนจำนวน 20-30 คน	ผู้นำชุมชนจำนวน 20-30 คน
8. จัดการระบบข้อมูล											-	-
9. ประมวลผล วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล											-	-
10. จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์											-	-

ผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย ประชาชนทั่วไปที่พักอาศัยรอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า จำนวน 10 หมู่ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 420 ตัวอย่าง เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้นำชุมชน และตัวแทนหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว และผู้ประกอบการ เจ้าของธุรกิจ สมาคม ธุรกิจการท่องเที่ยวจำนวน 20 ตัวอย่าง เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ผลการศึกษาแบ่งนำเสนอเป็น 2 ตอน ได้แก่

1. ผลการศึกษาเชิงปริมาณ จากแบบสอบถามจำนวน 420 ชุด ประเด็นสำรวจความพึงพอใจ ต่อผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยว 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านกายภาพ ด้านกฎระเบียบ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ และด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว

2. ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ แบ่งออกเป็นผลการสัมภาษณ์เชิงลึก และผลการประชุมกลุ่มย่อย ศึกษาประเด็นเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของหน่วยงานภาครัฐ และข้อเสนอแนะ ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวพื้นที่รอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยในประเด็นต่างๆ

โดยมีสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

SS แทน ผลบวกกำลังสองของข้อมูล (Sum of Square)

MS แทน ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของข้อมูล (Mean Square)

df แทน ระดับขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม

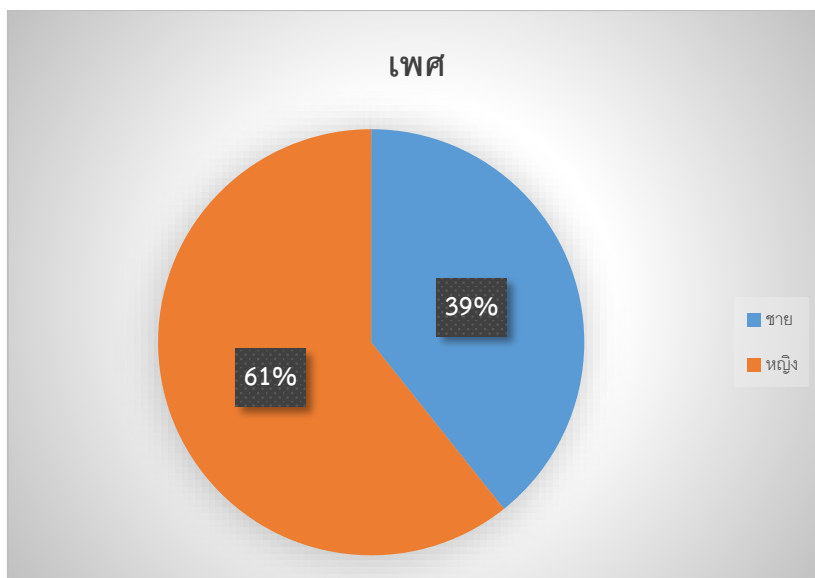
F แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม

ตอนที่ 1 ผลการสำรวจความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยว

ส่วนที่ 1 เป็นการนำเสนอปัจจัยส่วนบุคคลหรือข้อมูลประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจรายด้าน ส่วนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ความแตกต่างค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างรายด้านกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

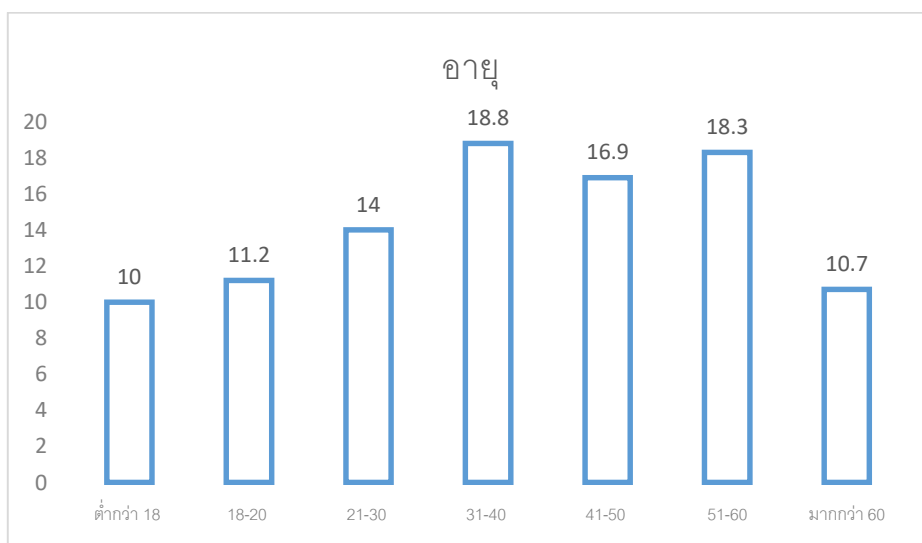
ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 420 คน ซึ่งเป็นประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัย ในพื้นที่รอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ปรากฏผลดังต่อไปนี้

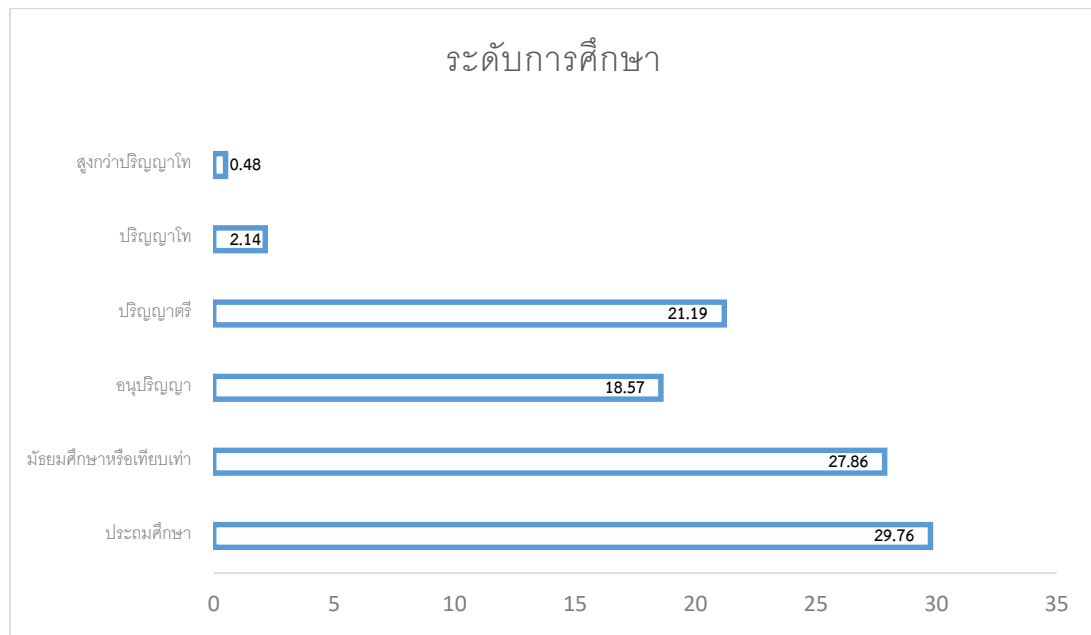
แผนภาพ 2 เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

แผนภาพ 2 แสดงเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็นเพศหญิง ร้อยละ 61 และเพศชาย ร้อยละ 39

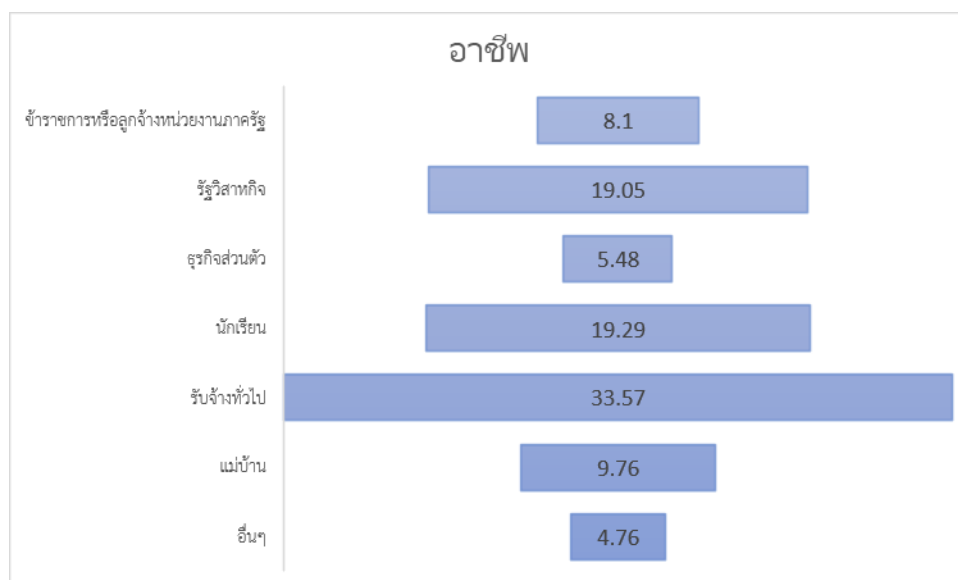
แผนภาพ 3 อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

แผนภาพ 3 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่ามีช่วงอายุ 31-40 ปีมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 18.8 รองลงมาคือช่วงอายุ 51-60 ปี ร้อยละ 18.3 และ ช่วงอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 16.9

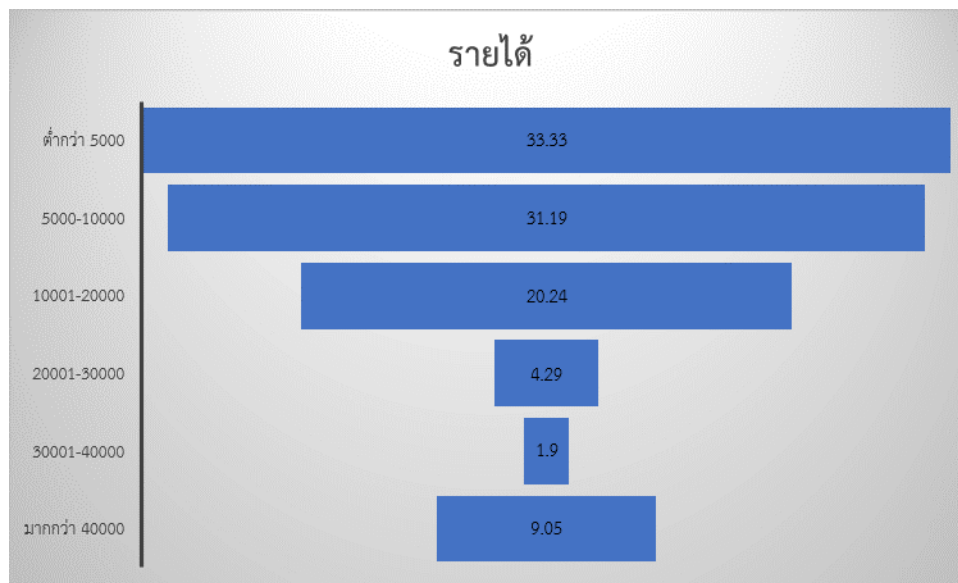
แผนภาพ 4 ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

แผนภาพ 4 แสดงระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.76 รองลงมา มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 27.86 และ ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 21.19

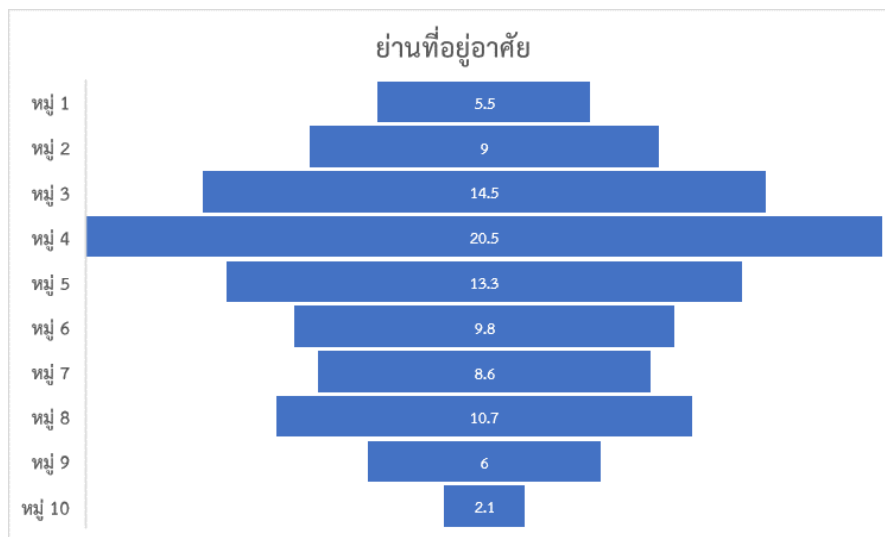
แผนภาพ 5 อาชีพผู้ตอบแบบสอบถาม

จากแผนภาพข้างต้น พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.57 รองลงมาคือ เป็นนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 19.29 และเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 19.05

แผนภาพ 6 รายได้ผู้ตอบแบบสอบถาม

แผนภาพ 6 แสดงรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ร้อยละ 33.33 มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน รองลงมาคือมีรายได้ 5,000-10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 31.19 และมีรายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 20.24

แผนภาพ 7 ย่านที่อยู่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถาม

แผนภาพ 7 แสดงย่านที่อยู่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อาศัยอยู่หมู่ที่ 4 ร้อยละ 20.5 รองลงมาคือ หมู่ 3 ร้อยละ 14.5 และหมู่ 5 ร้อยละ 13.3

ส่วนที่ 2 การศึกษาความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยว

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านต่างๆ
(n=420)

ความพึงพอใจรายด้าน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลความหมาย
ด้านกายภาพ	3.46	.91	ปานกลาง
ด้านกฎระเบียบ	3.55	.89	มาก
ด้านสังคม	3.42	.83	ปานกลาง
ด้านวัฒนธรรม	3.47	.88	ปานกลาง
ด้านเศรษฐกิจ	3.19	.96	ปานกลาง
ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	3.43	.84	ปานกลาง
รวม	3.41	0.89	ปานกลาง

จากตาราง 2 พบว่าความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวพื้นที่รอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านที่อยู่ในระดับมากคือ ด้านกฎระเบียบ (3.55) รองลงมาคือ ด้านวัฒนธรรม (3.47) และด้านกายภาพ (3.46) ตามลำดับ

ตาราง 2.1 ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านกายภาพ
(n=420)

ความพึงพอใจด้านกายภาพ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
เกิดการพัฒนาถนนหนทาง สาธารณูปโภคพื้นฐาน	3.39	.95	ปานกลาง
การพัฒนาสวนสาธารณะ แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ หรือธุรกิจ	3.43	.92	ปานกลาง
มีการปรับปรุงภูมิทัศน์เพื่อส่งเสริมและรองรับการท่องเที่ยว	3.55	.91	มาก
มีการพัฒนาด้านความสะอาด สุขอนามัยและการสาธารณสุข	3.56	.87	มาก
มีการปรับปรุงพัฒนาระบบจราจรเพื่อความปลอดภัย	3.40	.91	ปานกลาง
รวม	3.46	.91	ปานกลาง

ตาราง 2.1 แสดงให้เห็นถึง ผลรวมของค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยว ด้านกายภาพ โดยพบว่าผลรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นพบว่า ความพึงพอใจต่อการพัฒนาด้านความสะอาด สุขอนามัย และการสาธารณสุขเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก การปรับปรุงภูมิทัศน์เพื่อส่งเสริมและรองรับการท่องเที่ยวในพื้นที่ต่างๆ และการพัฒนาสวนสาธารณะ แหล่งพักผ่อนหย่อนใจหรือธุรกิจเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ย 3.56, 3.55 และ 3.43 ตามลำดับ

ตาราง 2.2 ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยว ด้านกฎระเบียบ (n=420)

ความพึงพอใจด้านกฎระเบียบ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ออกกฎระเบียบเพื่อฟื้นฟูดูแลโบราณสถาน โบราณวัตถุ วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น	3.55	0.84	มาก
มีการออกกฎ ระเบียบเพื่อปกป้องโบราณสถาน โบราณวัตถุ	3.62	0.90	มาก
การออกกฎ ระเบียบเพื่อปกป้องศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.52	0.92	มาก
มีการออกกฎ ระเบียบหรือข้อปฏิบัติเพื่อปกป้องทรัพยากรธรรมชาติ	3.51	0.93	มาก
รวม	3.55	0.90	มาก

ตาราง 2.2 แสดงให้เห็นถึง ผลรวมของค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยว ด้านกฎระเบียบ โดยพบว่าผลรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นพบว่า ความพึงพอใจต่อการออกกฎ ระเบียบหรือข้อปฏิบัติเพื่อปกป้องโบราณสถาน โบราณวัตถุ รองลงมาคือการออกกฎ ระเบียบหรือข้อปฏิบัติเพื่อปกป้องทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ พืช สัตว์ หรือระบบนิเวศที่มีความเปราะบาง และการออกกฎ ระเบียบหรือข้อปฏิบัติเพื่อปกป้องศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีค่าเฉลี่ย 3.62, 3.55 และ 3.52 ตามลำดับ

ตาราง 2.3 ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยว **ด้านสังคม**
(n=420)

ความพึงพอใจด้านสังคม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
เกิดความร่วมมือกันในการทำนุบำรุงวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.49	0.87	ปานกลาง
คนในชุมชนเกิดการหวงแหนสถานที่ท่องเที่ยวและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.47	0.85	ปานกลาง
คนในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	3.36	0.80	ปานกลาง
คนในชุมชนมีการแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	3.36	0.82	ปานกลาง
รวม	3.42	0.83	ปานกลาง

ตาราง 2.3 แสดงให้เห็นถึง ผลรวมของค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยว ด้านสังคม โดยพบว่าผลรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความพึงพอใจต่อเกิดความร่วมมือกันในการทำนุบำรุงวัฒนธรรมท้องถิ่น (3.49) รองลงมาคือ การท่องเที่ยว ทำให้คนในชุมชนเกิดการหวงแหนวัฒนธรรม/วัตถุโบราณ/สถานที่ท่องเที่ยวและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยมีค่าเฉลี่ย 3.47 ส่วนการส่งเสริมหรือรณรงค์ให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอและมีการส่งเสริมหรือเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีการแสดงความคิดเห็นด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเท่ากันคือ 3.36

ตาราง 2.4 ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยว **ด้านวัฒนธรรม** (n=420)

ความพึงพอใจด้านวัฒนธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
วัฒนธรรมและองค์ความรู้ท้องถิ่นได้รับการส่งเสริมและเผยแพร่ในระบบการศึกษาของท้องถิ่น	3.56	.87	มาก
มีการส่งเสริมให้เกิดการเผยแพร่และสร้างการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่นักท่องเที่ยว	3.51	.89	มาก
มีการคิดค้น พัฒนา เทศกาล งานประเพณีท้องถิ่นเพื่อรองรับการท่องเที่ยว	3.50	.84	มาก
มีการคิดค้น พัฒนา ศิลปะวิทยาการ หัตถกรรมท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว	3.48	.88	ปานกลาง

ความพึงพอใจด้านวัฒนธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
มีการคิดค้น พัฒนาและนำอาหารท้องถิ่นมาส่งเสริมการท่องเที่ยว	3.51	.87	มาก
การพบปะกับนักท่องเที่ยวทำให้เกิดวัฒนธรรมร่วมสมัย และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม	3.29	.98	ปานกลาง
รวม	3.47	.88	ปานกลาง

ตาราง 2.4 แสดงให้เห็นถึง ผลรวมของค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยว ด้านวัฒนธรรม โดยพบว่าผลรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อการที่ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญา วัฒนธรรมและองค์ความรู้ท้องถิ่นได้รับการส่งเสริมให้เกิดการศึกษา เรียนรู้ และเผยแพร่ในระบบการศึกษาของท้องถิ่น (3.56) รองลงมา คือ มีการส่งเสริมให้เกิดการเผยแพร่และสร้างการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่นักท่องเที่ยวอย่างเป็นรูปธรรม และมีการคิดค้น พัฒนาและนำอาหารท้องถิ่นมาส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 3.51 และ มีการคิดค้น พัฒนา เทศกาล งานประเพณีท้องถิ่นเพื่อรองรับการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากคือ 3.50

ตาราง 2.5 ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจ (n=420)

ความพึงพอใจด้านเศรษฐกิจ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
การท่องเที่ยวสร้างงานและอาชีพให้คนในท้องถิ่น	3.49	.84	ปานกลาง
เกิดการย้ายกลับมาทำงานในถิ่นฐานเดิมเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว	3.14	.92	ปานกลาง
มีการสนับสนุนให้เกิดธุรกิจใหม่ๆ หรือต่อยอดธุรกิจเดิม	3.16	.99	ปานกลาง
มีการสนับสนุนให้เกิดธุรกิจใหม่ๆ จากนักลงทุนภายนอก	3.00	1.12	ปานกลาง
รวม	3.19	.96	ปานกลาง

ตาราง 2.5 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจ พบว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3.19) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า การท่องเที่ยวสร้างงานและอาชีพให้คนในท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 3.49 รองลงมาคือ มีการสนับสนุนให้เกิดธุรกิจใหม่ๆ หรือต่อยอดธุรกิจเดิมให้แก่ผู้ประกอบการท้องถิ่น (3.16) และเกิดการย้ายกลับมาทำงานในถิ่นฐานเดิมเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวหรือประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ย 3.14

ตาราง 2.6 ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยว
ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว (n=420)

ความพึงพอใจด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
มีแนวทางในการดำรงรักษาความดั้งเดิมของแหล่งท่องเที่ยวและภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.52	.82	มาก
แหล่งท่องเที่ยวได้รับการยกระดับให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับสากล	3.53	.86	มาก
มีการสื่อสารเพื่อสร้างและรักษาภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยว	3.42	.81	ปานกลาง
มีการฝึกอบรมบุคลากรทางการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	3.26	.89	ปานกลาง
รวม	3.43	.84	ปานกลาง

ตาราง 2.6 แสดงค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว พบว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3.43) เมื่อพิจารณาทีละประเด็นพบว่า ความพึงพอใจต่อการที่แหล่งท่องเที่ยวได้รับการยกระดับให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับสากลมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ที่ 3.53 รองลงมาคือ มีนโยบายหรือแนวทางในการดำรงรักษาความดั้งเดิมของสถาปัตยกรรม วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย 3.52 และ มีการสื่อสารเพื่อสร้างและรักษาภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ ค่าเฉลี่ย 3.42

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านต่างๆ จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านกฎระเบียบ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ และด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

ตาราง 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจของเพศชายและเพศหญิงต่อผลกระทบการท่องเที่ยวด้านต่างๆ (n=420)

ความพึงพอใจต่อการพัฒนาด้านกายภาพ	กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
เกิดการพัฒนากนหนทาง สาธารณูปโภคพื้นฐาน	ชาย	3.24	0.864	-2.574	.010*
	หญิง	3.48	0.995		
การพัฒนาสวนสาธารณะ แหล่งพักผ่อนหย่อนใจหรือธุรกิจ	ชาย	3.32	0.802	-2.219	.027*
	หญิง	3.51	0.984		
มีการปรับปรุงภูมิทัศน์เพื่อส่งเสริมและรองรับการท่องเที่ยว	ชาย	3.51	0.824	-0.858	0.392
	หญิง	3.58	0.956		
มีการพัฒนาด้านความสะอาด สุขอนามัยและการสาธารณสุข	ชาย	3.5	0.786	-1.147	0.252
	หญิง	3.6	0.912		
มีการปรับปรุงพัฒนาระบบจราจรเพื่อความปลอดภัย	ชาย	3.29	0.87	-1.929	0.054
	หญิง	3.47	0.938		
ความพึงพอใจต่อการพัฒนาด้านกฎระเบียบ	กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
มีหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ในการดูแลแหล่งท่องเที่ยว	ชาย	3.49	0.845	-1.073	0.284
	หญิง	3.58	0.828		
มีการออกกฎ ระเบียบเพื่อปกป้องทรัพยากรธรรมชาติ	ชาย	3.66	0.852	0.718	0.473
	หญิง	3.66	0.929		
มีการออกกฎ ระเบียบเพื่อปกป้องโบราณสถานโบราณวัตถุ	ชาย	3.52	0.928	-0.154	0.877
	หญิง	3.53	0.921		
ความพึงพอใจต่อการพัฒนาด้านกฎระเบียบ	กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
มีการออกกฎ ระเบียบเพื่อปกป้องศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ชาย	3.49	0.867	-0.415	0.678
	หญิง	3.53	0.967		

ความพึงพอใจต่อการพัฒนาด้านสังคม	กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
เกิดความร่วมมือกันในการทำนุบำรุงวัฒนธรรมท้องถิ่น	ชาย	3.45	0.807	-0.708	0.48
	หญิง	3.51	0.904		
ทำให้คนในชุมชนเกิดการหวงแหนสถานที่ท่องเที่ยวและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น	ชาย	3.39	0.832	-1.464	0.144
	หญิง	3.52	0.855		
คนในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	ชาย	3.3	0.751	-1.264	0.207
	หญิง	3.4	0.835		
คนในชุมชนมีการแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	ชาย	3.37	0.775	0.205	0.838
	หญิง	3.35	0.847		
ความพึงพอใจต่อการพัฒนาด้านวัฒนธรรม	กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
วัฒนธรรมและองค์ความรู้ท้องถิ่นได้รับการส่งเสริมและเผยแพร่ในระบบการศึกษาของท้องถิ่น	ชาย	3.5	0.824	-1.193	0.234
	หญิง	3.6	0.890		
มีการส่งเสริมให้เกิดการเผยแพร่และสร้างการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่นักท่องเที่ยว	ชาย	3.43	0.892	-1.471	0.142
	หญิง	3.56	0.885		
มีการคิดค้น พัฒนา เทศกาล งานประเพณีท้องถิ่นเพื่อรองรับการท่องเที่ยว	ชาย	3.48	0.853	-0.342	0.733
	หญิง	3.51	0.841		
มีการคิดค้น พัฒนา ศิลปะวิทยาการ หัตถกรรมท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว	ชาย	3.43	0.905	-0.954	0.341
	หญิง	3.51	0.855		
มีการคิดค้น พัฒนา และนำอาหารท้องถิ่นมาส่งเสริมการท่องเที่ยว	ชาย	3.42	0.891	-1.579	0.115
	หญิง	3.56	0.848		
การพบปะกับนักท่องเที่ยวทำให้เกิดวัฒนธรรมร่วมสมัย และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม	ชาย	3.27	0.970	-0.399	0.690
	หญิง	3.31	0.992		

ความพึงพอใจต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ	กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
การท่องเที่ยวสร้างงานและอาชีพให้คนในท้องถิ่น	ชาย	3.543	0.815	0.961	0.337
	หญิง	.46	0.854		
เกิดการย้ายกลับมาทำงานในถิ่นฐานเดิมเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว	ชาย	3.16	0.897	0.39	0.697
	หญิง	3.12	0.942		
มีการสนับสนุนให้เกิดธุรกิจใหม่ๆ หรือต่อยอดธุรกิจเดิม	ชาย	3.22	0.931	0.898	0.370
	หญิง	3.13	1.025		
มีการสนับสนุนให้เกิดธุรกิจใหม่ๆ จากนักลงทุนภายนอก	ชาย	2.97	1.073	-0.375	0.708
	หญิง	3.01	1.152		
ความพึงพอใจต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
มีแนวทางในการธำรงรักษาความดั้งเดิมของแหล่งท่องเที่ยวและภูมิปัญญาท้องถิ่น	ชาย	3.45	0.837	-1.339	0.181
	หญิง	3.56	0.815		
แหล่งท่องเที่ยวได้รับการยกระดับให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับสากล	ชาย	3.45	0.866	-1.373	0.170
	หญิง	3.57	0.857		
มีการสื่อสารเพื่อสร้างและรักษาภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยว	ชาย	3.36	0.855	-1.34	0.181
	หญิง	3.47	0.787		
มีการฝึกอบรมบุคลากรทางการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	ชาย	3.24	0.878	-0.401	0.689
	หญิง	3.28	0.912		

จากตาราง 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวแยกเป็นรายด้าน โดยจำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์หาค่า T-test พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบแต่ละประเด็นพบว่า ความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านกายภาพ กล่าวคือ เกิดการพัฒนาถนนหนทาง สาธารณูปโภคพื้นฐาน และการพัฒนาสวนสาธารณะ แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ หรือธุรกิจเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว มีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ 0.010 และ 0.027 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่ามีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจ
ต่อผลกระทบการท่องเที่ยวด้านต่างๆ จำแนกตามช่วงอายุ (n=420)

ความพึงพอใจต่อการพัฒนาด้านกายภาพ	ช่วงอายุ					
	18-30		31-50		มากกว่า 50	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
สาธารณูปโภคพื้นฐาน	3.43	0.85	3.35	0.93	3.41	1.05
แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ	3.52	0.80	3.50	0.93	3.36	1.00
การปรับปรุงทัศน สวนสาธารณะ	3.54	0.76	3.52	0.84	3.60	0.99
ความสะอาด สุขอนามัย	3.57	0.76	3.52	0.84	3.60	0.99
การจราจร	3.44	0.88	3.33	0.96	3.47	0.89
รวม	3.50	0.81	3.44	0.90	3.48	0.98
ความพึงพอใจต่อการออกกฎระเบียบ	ช่วงอายุ					
	18-30		31-50		มากกว่า 50	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ออกกฎระเบียบ	3.60	0.79	3.49	0.83	3.55	0.90
กฎระเบียบที่เกี่ยวกับโบราณสถาน	3.71	0.81	3.64	0.88	3.46	0.96
กฎระเบียบที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม	3.66	0.80	3.57	0.92	3.36	0.99
กฎระเบียบที่เกี่ยวกับธรรมชาติ	3.51	0.90	3.50	0.90	3.53	0.96
รวม	3.62	0.83	3.55	0.88	3.48	0.95
ความพึงพอใจต่อผลกระทบด้านสังคม	ช่วงอายุ					
	18-30		31-50		มากกว่า 50	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
เกิดความร่วมมือกันในการทำนุบำรุงวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.59	0.75	3.50	0.83	3.55	0.83
คนในชุมชนเกิดการหวงแหนวัฒนธรรม	3.72	0.81	3.64	0.88	3.46	0.96
คนในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่าง สม่ำเสมอ	3.62	0.80	3.56	0.92	3.44	0.91
คนในชุมชนมีการแสดงความคิดเห็นด้านการพัฒนาการ ท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	3.51	0.90	3.50	0.90	3.53	0.96
รวม	3.61	0.82	3.55	0.88	3.50	0.92

ความพึงพอใจต่อผลกระทบด้านวัฒนธรรม	ช่วงอายุ					
	18-30		31-50		มากกว่า 50	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
วัฒนธรรมและองค์ความรู้ท้องถิ่นได้รับการส่งเสริมและเผยแพร่ในระบบการศึกษาของท้องถิ่น	3.51	0.87	3.68	0.81	3.49	0.91
มีการส่งเสริมให้เกิดการเผยแพร่และสร้างการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่นักท่องเที่ยว	3.62	0.79	3.54	0.82	3.35	0.97
มีการคิดค้น พัฒนา เทศกาล งานประเพณีท้องถิ่นเพื่อรองรับการท่องเที่ยว	3.54	0.77	3.56	0.86	3.39	0.85
มีการคิดค้น พัฒนา ศิลปะวิทยาการ หัตถกรรมท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว	3.51	0.81	3.56	0.82	3.35	0.98
มีการคิดค้น พัฒนา และนำอาหารท้องถิ่นมาส่งเสริมการท่องเที่ยว	3.60	0.79	3.55	0.77	3.38	1.04
การพบปะกับนักท่องเที่ยวทำให้เกิดวัฒนธรรมร่วมสมัยและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม	3.35	0.86	3.23	0.99	3.30	1.07
รวม	3.52	0.82	3.52	0.85	3.38	0.97
ความพึงพอใจต่อผลกระทบด้านเศรษฐกิจ	ช่วงอายุ					
	18-30		31-50		มากกว่า 50	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
การท่องเที่ยวสร้างงานและอาชีพให้คนในท้องถิ่น	3.54	0.72	3.44	0.82	3.48	0.97
เกิดการย้ายกลับมาทำงานในถิ่นฐานเดิม	3.24	0.82	3.16	0.89	3.06	1.06
มีการสนับสนุนให้เกิดธุรกิจใหม่ๆ หรือต่อยอดธุรกิจเดิม	3.24	0.96	3.15	0.94	3.10	1.07
มีการสนับสนุนให้เกิดธุรกิจใหม่ๆ จากนักลงทุนภายนอก	3.11	1.10	2.79	1.06	2.88	1.18
รวม	3.28	0.90	3.14	0.93	3.13	1.07

ความพึงพอใจต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	ช่วงอายุ					
	18-30		31-50		มากกว่า 50	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
มีแนวทางในการดำรงรักษาความดั้งเดิมของแหล่งท่องเที่ยวและภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.58	0.8	3.48	0.85	3.51	0.84
แหล่งท่องเที่ยวได้รับการยกระดับให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับสากล	3.49	0.83	3.51	0.88	3.57	0.84
มีการสื่อสารเพื่อสร้างและรักษาภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยว	3.43	0.8	3.44	0.82	3.39	0.82
มีการฝึกอบรมบุคลากรทางการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	3.38	0.85	3.16	0.91	3.22	0.93
รวม	3.47	0.82	3.40	0.87	3.42	0.86

ตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามตามช่วงอายุต่อการจัดการการท่องเที่ยวด้านต่างๆ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุระหว่าง 18-30 ปี มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านกฎระเบียบมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3.62 ส่วนผู้มีอายุช่วง 31-55 ปี มีความพึงพอใจต่อผลกระทบด้านกฎระเบียบและด้านสังคมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ 3.55 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป มีความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านสังคมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.50

ตาราง 5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านต่างๆ จำแนกตามช่วงอายุ (n=420)

ความพึงพอใจต่อการพัฒนาด้านกายภาพ		แหล่งความแปรปรวน				
		SS	df	MS	F	Sig.
สาธารณูปโภคพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	3.644	6	0.607	0.667	0.676
	ภายในกลุ่ม	375.87	413	0.91		
	รวม	379.514	419			
แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ	ระหว่างกลุ่ม	4.315	6	0.719	0.847	0.534
	ภายในกลุ่ม	350.818	413	0.849		
	รวม	355.133	419			

ความพึงพอใจต่อการพัฒนาด้านกายภาพ		แหล่งความแปรปรวน				
		SS	df	MS	F	Sig.
การปรับภูมิทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	6.158	6	1.026	1.256	0.277
	ภายในกลุ่ม	337.582	413	0.817		
	รวม	343.74	419			
ความสะอาด สุขอนามัย	ระหว่างกลุ่ม	2.995	6	0.499	0.664	0.679
	ภายในกลุ่ม	310.633	413	0.752		
	รวม	313.629	419			
การจราจร	ระหว่างกลุ่ม	4.569	6	0.762	0.909	0.488
	ภายในกลุ่ม	346.028	413	0.838		
	รวม	350.598	419			
ความพึงพอใจต่อการออกกฎระเบียบ		แหล่งความแปรปรวน				
		SS	df	MS	F	Sig.
มีหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ในการดูแลแหล่งท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	1.483	6	0.247	0.351	0.909
	ภายในกลุ่ม	290.658	413	0.704		
	รวม	292.14	419			
มีการออกกฎ ระเบียบเพื่อปกป้องทรัพยากรธรรมชาติ	ระหว่างกลุ่ม	5.524	6	0.921	1.141	0.338
	ภายในกลุ่ม	333.283	413	0.807		
	รวม	338.807	419			
มีการออกกฎ ระเบียบเพื่อปกป้องโบราณสถาน โบราณวัตถุ	ระหว่างกลุ่ม	9.493	6	1.582	1.882	0.083
	ภายในกลุ่ม	347.269	413	0.841		
	รวม	356.762	419			
มีการออกกฎ ระเบียบเพื่อปกป้องศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	6.692	6	1.115	1.3	0.256
	ภายในกลุ่ม	354.222	413	0.858		
	รวม	360.914	419			
ด้านสังคม		แหล่งความแปรปรวน				
		SS	df	MS	F	Sig.
เกิดความร่วมมือกันในการทำนุบำรุงวัฒนธรรมท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	2.6261	6	0.438	0.579	0.747
	ภายในกลุ่ม	312.2882	413	0.756		
	รวม	314.9143	419			

ด้านสังคม		แหล่งความแปรปรวน				
		SS	df	MS	F	Sig.
คนในชุมชนเกิดการหวงแหนวัฒนธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2.0202	6	0.337	0.466	0.834
	ภายในกลุ่ม	298.5774	413	0.723		
	รวม	300.5976	419			
คนในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	ระหว่างกลุ่ม	2.6737	6	0.446	0.687	0.660
	ภายในกลุ่ม	267.7549	413	0.648		
	รวม	270.4286	419			
คนในชุมชนมีการแสดงความคิดเห็นด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	ระหว่างกลุ่ม	3.0301	6	0.505	0.751	0.609
	ภายในกลุ่ม	277.6819	413	0.672		
	รวม	280.7119	419			
ด้านวัฒนธรรม		แหล่งความแปรปรวน				
		SS	df	MS	F	Sig.
วัฒนธรรมและองค์ความรู้ท้องถิ่นได้รับการส่งเสริมและเผยแพร่ในระบบการศึกษาของท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	5.169	6	0.862	1.154	0.330
	ภายในกลุ่ม	308.342	413	0.747		
	รวม	313.512	419			
มีการส่งเสริมให้เกิดการเผยแพร่และสร้างการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้นักท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	7.106	6	1.184	1.51	0.173
	ภายในกลุ่ม	323.856	413	0.784		
	รวม	330.962	419			
มีการคิดค้น พัฒนา เทศกาล งานประเพณีท้องถิ่นเพื่อรองรับการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	4.874	6	0.812	1.141	0.338
	ภายในกลุ่ม	294.124	413	0.712		
	รวม	298.998	419			
มีการคิดค้น พัฒนา ศิลปะวิทยาการหัตถกรรมท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	4.703	6	0.784	1.024	0.409
	ภายในกลุ่ม	316.145	413	0.765		
	รวม	320.848	419			
มีการคิดค้น พัฒนา และนำอาหารท้องถิ่นมาส่งเสริมการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	6.321	6	1.053	1.41	0.209
	ภายในกลุ่ม	308.658	413	0.747		
	รวม	314.979	419			
การพบปะกับนักท่องเที่ยวทำให้เกิดวัฒนธรรมร่วมสมัย และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2.706	6	0.451	0.464	0.835
	ภายในกลุ่ม	401.856	413	0.973		
	รวม	404.562	419			

ด้านเศรษฐกิจ		แหล่งความแปรปรวน				
		SS	df	MS	F	Sig.
การท่องเที่ยวสร้างงานและอาชีพให้คนในท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	5.169	6	0.862	1.154	0.330
	ภายในกลุ่ม	308.342	413	0.747		
	รวม	313.512	419			
เกิดการย้ายกลับมาทำงานในถิ่นฐานเดิม	ระหว่างกลุ่ม	7.106	6	1.184	1.51	0.173
	ภายในกลุ่ม	323.856	413	0.784		
	รวม	330.962	419			
มีการสนับสนุนให้เกิดธุรกิจใหม่ๆหรือต่อยอดธุรกิจเดิม	ระหว่างกลุ่ม	4.874	6	0.812	1.141	0.338
	ภายในกลุ่ม	294.124	413	0.712		
	รวม	298.998	419			
มีการสนับสนุนให้เกิดธุรกิจใหม่ๆจากนักลงทุนภายนอก	ระหว่างกลุ่ม	4.703	6	0.784	1.024	0.409
	ภายในกลุ่ม	316.145	413	0.765		
	รวม	320.848	419			

ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว		แหล่งความแปรปรวน				
		SS	df	MS	F	Sig.
มีนโยบายหรือแนวทางในการดำรงรักษาแหล่งท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	4.083	6	0.681	1.001	0.424
	ภายในกลุ่ม	280.724	413	0.68		
	รวม	284.807	419			
แหล่งท่องเที่ยวได้รับการยกระดับให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับสากล	ระหว่างกลุ่ม	2.616	6	0.436	0.584	0.743
	ภายในกลุ่ม	308.096	413	0.746		
	รวม	310.712	419			
การสื่อสารเพื่อสร้างและรักษาภาพลักษณ์แหล่งท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	3.93	6	0.655	0.985	0.435
	ภายในกลุ่ม	274.631	413	0.665		
	รวม	278.562	419			
มีการฝึกอบรมบุคลากรทางการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	ระหว่างกลุ่ม	5.846	6	0.974	1.213	0.299
	ภายในกลุ่ม	331.818	413	0.803		
	รวม	337.664	419			

จากตาราง 5 จะเห็นได้ว่าผลการทดสอบ F-test ทุกข้อมีค่ามากกว่า 0.05 (Sig. >0.05) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าค่าความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยแต่ละช่วงอายุไม่แตกต่างกัน หรือค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวจำแนกตามช่วงอายุ เมื่อพิจารณาทุกด้านแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 6 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจต่อผลกระทบการท่องเที่ยวด้านต่างๆจำแนกตามระดับการศึกษา (n=420)

ความพึงพอใจต่อ ผลกระทบรายด้าน	ระดับการศึกษา									
	ประถม		มัธยม		อนุปริญญา		ปริญญาตรี		ปริญญาโทขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านกายภาพ										
สาธารณูปโภคพื้นฐาน	3.46	0.91	3.28	1.02	3.35	0.95	3.45	0.89	3.61	0.60
แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ	3.50	0.90	3.26	0.99	3.47	0.88	3.52	0.88	3.66	0.50
การปรับภูมิทัศน์	3.62	0.93	3.32	0.98	3.60	0.84	3.71	0.77	3.83	0.43
ความสะอาด สุขอนามัย	3.66	0.87	3.36	0.91	3.62	0.79	3.64	0.84	3.61	0.33
การจราจร	3.57	0.88	3.25	0.96	3.45	0.87	3.36	0.88	3.45	0.87
รวม	3.60	0.90	3.29	0.97	3.50	0.87	3.54	0.85	3.63	0.55
ด้านกฎระเบียบ										
มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ออก	3.54	0.87	3.45	0.89	3.54	0.81	3.66	0.7	3.78	0.44
กฎระเบียบ										
กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ	3.56	81	3.61	1.03	3.60	0.85	3.72	0.85	3.89	0.54
โบราณสถาน										
กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ	3.50	0.87	3.36	0.97	3.69	0.85	3.60	0.95	3.64	0.83
ศิลปวัฒนธรรม										
กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ	3.62	0.9	3.36	0.95	3.51	0.89	3.62	0.91	3.30	0.98
รวม	3.56	0.86	3.45	0.96	3.59	0.85	3.65	0.85	3.65	0.70
ด้านสังคม										
เกิดความร่วมมือกันในการทำ	3.53	0.91	3.38	0.95	3.55	0.76	3.49	0.77	3.78	0.44
บำรุงวัฒนธรรมท้องถิ่น										
คนในชุมชนเกิดการหวงแหน	3.50	0.87	3.28	0.87	3.54	0.75	3.57	0.81	3.89	0.48
วัฒนธรรม										
คนในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	3.39	0.84	3.22	0.92	3.50	0.71	3.36	0.62	3.22	0.44
การท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ										

ความพึงพอใจต่อ ผลกระทบรายด้าน	ระดับการศึกษา									
	ประถม		มัธยม		อนุปริญญา		ปริญญาตรี		ปริญญาโทขึ้นไป	
คนในชุมชนมีการแสดงความ ความคิดเห็นด้านการพัฒนาการ ท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	3.36	0.91	3.31	0.85	3.45	0.71	3.37	0.72	3.11	0.33
รวม	3.45	0.88	3.30	0.90	3.51	0.73	3.45	0.73	3.50	0.42
ด้านวัฒนธรรม	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
เกิดการศึกษาเรียนรู้ และ เผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่นใน ระบบการศึกษาท้องถิ่น	3.58	0.87	3.46	0.94	3.54	0.84	3.67	0.76	3.72	0.44
ส่งเสริมให้เกิดการเผยแพร่และ สร้างการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้แก่นักท่องเที่ยว	3.54	0.92	3.47	0.9	3.53	0.83	3.53	0.88	3.55	0.39
มีการคิดค้น พัฒนา เทศกาล งาน ประเพณีท้องถิ่นเพื่อรองรับการ ท่องเที่ยว	3.5	0.84	3.36	0.82	3.59	0.88	3.61	0.79	3.72	1.21
มีการคิดค้น พัฒนา ศิลปะ วิทยาการ หัตถกรรมท้องถิ่น เพื่อ ส่งเสริมการท่องเที่ยว	3.46	0.87	3.45	0.97	3.47	0.84	3.55	0.75	3.66	1.13
มีการคิดค้น พัฒนา และนำอาหาร ท้องถิ่นมาส่งเสริมการท่องเที่ยว	3.52	0.94	3.41	0.94	3.56	0.78	3.57	0.72	3.61	0.33
การพบปะกับนักท่องเที่ยวทำให้ เกิดวัฒนธรรมร่วมสมัย และการ แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม	3.27	0.97	3.24	1.05	3.28	0.95	3.41	0.93	3.38	0.41
รวม	3.48	0.90	3.40	0.94	3.50	0.85	3.56	0.81	3.61	0.65
ด้านเศรษฐกิจ	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
การท่องเที่ยวสร้างงานและอาชีพ ให้คนในท้องถิ่น	3.46	0.92	3.44	0.875	3.50	0.734	3.55	0.74	3.69	0.87
เกิดการย้ายกลับมาทำงานในถิ่น ฐานเดิม	3.11	1.018	3.02	0.991	3.21	0.795	3.29	0.76	3.13	0.89
มีการสนับสนุนให้เกิดธุรกิจใหม่ๆ หรือต่อยอดธุรกิจเดิม	3.08	1.06	3.09	1.034	3.31	0.971	3.26	0.83	3.25	0.85
มีการสนับสนุนให้เกิดธุรกิจใหม่ๆ จากนักลงทุนภายนอก	2.88	1.189	2.97	1.178	3.06	1.085	3.11	0.98	3.25	0.9
รวม	3.13	1.05	3.13	1.02	3.27	0.90	3.30	0.83	3.33	0.88

ความพึงพอใจต่อ ผลกระทบรายด้าน	ระดับการศึกษา									
	ประถม		มัธยม		อนุปริญญา		ปริญญาตรี		ปริญญาโทขึ้นไป	
ด้านการจัดการ แหล่งท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
มีนโยบายหรือแนวทางในการ ธำรงรักษาความดั้งเดิมของ สถาปัตยกรรม วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.55	0.756	3.44	0.895	3.59	0.918	3.53	0.724	3.65	0.50
แหล่งท่องเที่ยวได้รับการยกระดับ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับสากล	3.55	0.866	3.47	0.836	3.54	0.935	3.52	0.813	3.88	0.54
มีการสื่อสารเพื่อสร้างและรักษา ภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยว อย่างมีประสิทธิภาพ	3.36	0.756	3.34	0.921	3.41	0.874	3.60	0.686	3.83	0.35
มีการฝึกอบรมบุคลากรทางการ ท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	3.22	0.955	3.21	0.979	3.51	0.802	3.15	0.762	3.35	0.33
รวม	3.42	0.83	3.37	0.91	3.51	0.88	3.45	0.75	3.68	0.43

ตาราง 6 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามตามระดับการศึกษาต่อการจัดการการท่องเที่ยวด้านต่างๆ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านกายภาพมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3.60 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ระดับอนุปริญญา และระดับปริญญาตรีมีความพึงพอใจต่อผลกระทบด้านกฎระเบียบมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.45, 3.59 และ 3.65 ตามลำดับ ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาโทมีความพึงพอใจต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.68

ตาราง 7 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ จำแนกตามระดับการศึกษา (n=420)

ด้านกายภาพ		แหล่งความแปรปรวน				
		SS	df	MS	F	Sig.
สาธารณูปโภคพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	3.502	5	0.7	0.77	0.57
	ภายในกลุ่ม	376.012	414	0.908		
	รวม	379.514	419			
แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ	ระหว่างกลุ่ม	5.426	5	1.085	1.29	0.27
	ภายในกลุ่ม	349.708	414	0.845		
	รวม	355.133	419			
การปรับภูมิทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	10.029	5	2.006	2.49	0.03**
	ภายในกลุ่ม	333.711	414	0.806		
	รวม	343.74	419			
ความสะอาด สุขอนามัย	ระหว่างกลุ่ม	8.306	5	1.661	2.25	0.05**
	ภายในกลุ่ม	305.323	414	0.737		
	รวม	313.629	419			
การจราจร	ระหว่างกลุ่ม	8.936	5	1.787	2.17	0.06
	ภายในกลุ่ม	341.662	414	0.825		
	รวม	350.598	419			
ด้านกฎระเบียบ		แหล่งความแปรปรวน				
		SS	df	MS	F	Sig.
มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ออกกฎระเบียบ	ระหว่างกลุ่ม	2.647	5	0.529	0.76	0.58
	ภายในกลุ่ม	289.494	414	0.699		
	รวม	292.14	419			
กฎระเบียบที่เกี่ยวกับโบราณสถาน	ระหว่างกลุ่ม	1.88	5	0.376	0.46	0.81
	ภายในกลุ่ม	336.927	414	0.814		
	รวม	338.807	419			
กฎระเบียบที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม	ระหว่างกลุ่ม	6.482	5	1.296	1.53	0.18
	ภายในกลุ่ม	350.28	414	0.846		
	รวม	356.762	419			
กฎระเบียบที่เกี่ยวกับธรรมชาติ	ระหว่างกลุ่ม	6.536	5	1.307	1.53	0.18
	ภายในกลุ่ม	354.378	414	0.856		
	รวม	360.914	419			

ด้านสังคม		แหล่งความแปรปรวน				
		SS	df	MS	F	Sig.
เกิดความร่วมมือกันในการทำนุบำรุง วัฒนธรรมท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	2.647	5	0.529	0.76	0.58
	ภายในกลุ่ม	289.494	414	0.699		
	รวม	292.14	419			
คนในชุมชนเกิดการหวงแหนวัฒนธรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.88	5	0.376	0.46	0.81
	ภายในกลุ่ม	336.927	414	0.814		
	รวม	338.807	419			
คนในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการ ท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	ระหว่างกลุ่ม	6.482	5	1.296	1.53	0.18
	ภายในกลุ่ม	350.28	414	0.846		
	รวม	356.762	419			
คนในชุมชนมีการแสดงความคิดเห็น ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่าง สม่ำเสมอ	ระหว่างกลุ่ม	6.536	5	1.307	1.53	0.18
	ภายในกลุ่ม	354.378	414	0.856		
	รวม	360.914	419			

ด้านวัฒนธรรม		แหล่งความแปรปรวน				
		SS	df	MS	F	Sig.
เกิดการศึกษา เรียนรู้ และเผยแพร่ วัฒนธรรมท้องถิ่นในระบบการศึกษา ท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	5.169	6	0.862	1.15	0.33
	ภายในกลุ่ม	308.342	413	0.747		
	รวม	313.512	419			
ส่งเสริมให้เกิดการเผยแพร่และสร้าง การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่ นักท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	7.106	6	1.184	1.51	0.17
	ภายในกลุ่ม	323.856	413	0.784		
	รวม	330.962	419			
มีการคิดค้น พัฒนา เทศกาล งาน ประเพณีท้องถิ่นเพื่อรองรับการ ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	4.874	6	0.812	1.14	0.34
	ภายในกลุ่ม	294.124	413	0.712		
	รวม	298.998	419			
มีการคิดค้น พัฒนา ศิลปะวิทยาการ หัตถกรรมท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการ ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	4.703	6	0.784	1.02	0.41
	ภายในกลุ่ม	316.145	413	0.765		
	รวม	320.848	419			
มีการคิดค้น พัฒนาและนำอาหาร ท้องถิ่นมาส่งเสริมการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	6.321	6	1.053	1.41	0.21
	ภายในกลุ่ม	308.658	413	0.747		
	รวม	314.979	419			
การพบปะกับนักท่องเที่ยวทำให้เกิด วัฒนธรรมร่วมสมัย และการ แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2.706	6	0.451	0.46	0.84
	ภายในกลุ่ม	401.856	413	0.973		
	รวม	404.562	419			

ด้านเศรษฐกิจ		แหล่งความแปรปรวน				
		SS	df	MS	F	Sig.
การท่องเที่ยวสร้างงานและอาชีพให้คนในท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	2.154	5	0.431	0.609	0.69
	ภายในกลุ่ม	292.808	414	0.707		
	รวม	294.962	419			
เกิดการย้ายกลับมาทำงานในถิ่นฐานเดิมเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวหรือประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้อง	ระหว่างกลุ่ม	5.688	5	1.138	1.34	0.24
	ภายในกลุ่ม	351.576	414	0.849		
	รวม	357.264	419			
มีการสนับสนุนให้เกิดธุรกิจใหม่ๆ หรือต่อยอดธุรกิจเดิมให้แก่ผู้ประกอบการท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	4.327	5	0.865	0.884	0.49
	ภายในกลุ่ม	405.337	414	0.979		
	รวม	409.664	419			
มีการสนับสนุนให้เกิดธุรกิจใหม่ๆ จากนักลงทุนภายนอก	ระหว่างกลุ่ม	3.812	5	0.762	0.604	0.69
	ภายในกลุ่ม	522.179	414	1.261		
	รวม	525.99	419			

ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว		แหล่งความแปรปรวน				
		SS	df	MS	F	Sig.
มีแนวทางในการอนุรักษ์รักษาความดั้งเดิมของสถาปัตยกรรม วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	1.955	5	0.391	0.572	0.72
	ภายในกลุ่ม	282.852	414	0.683		
	รวม	284.807	419			
แหล่งท่องเที่ยวได้รับการยกระดับให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับสากล	ระหว่างกลุ่ม	1.49	5	0.298	0.399	0.85
	ภายในกลุ่ม	309.222	414	0.747		
	รวม	310.712	419			
มีการสื่อสารเพื่อสร้างและรักษาภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	5.127	5	1.025	1.553	0.17
	ภายในกลุ่ม	273.435	414	0.66		
	รวม	278.562	419			
มีการฝึกอบรมบุคลากรทางการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	ระหว่างกลุ่ม	9.276	5	1.855	2.339	0.04**
	ภายในกลุ่ม	328.389	414	0.793		
	รวม	337.664	419			

ตาราง 7 เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านต่างๆ จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกันมากนัก อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบแต่ละประเด็นพบว่า ความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านกายภาพ กล่าวคือ เกิดการปรับภูมิทัศน์ และสุขอนามัย มีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ 0.03 และ 0.05 และพบว่าประเด็นเรื่องมีการฝึกอบรมบุคลากรทางการท่องเที่ยว มีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ 0.04 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่ามีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 8 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจต่อผลกระทบการท่องเที่ยวด้านต่างๆ จำแนกตามอาชีพ (n=420)

ความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวรายด้าน	อาชีพ									
	ข้าราชการ		ธุรกิจส่วนตัว		พนักงานบริษัท		นักเรียน/นักศึกษา		อื่นๆ	
ด้านกายภาพ	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
สาธารณูปโภคพื้นฐาน	3.29	0.87	3.41	1.00	3.35	1.07	3.38	0.78	3.28	0.90
แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ	3.44	0.82	3.43	1.02	3.52	1.04	3.47	0.84	3.29	1.03
การปรับภูมิทัศน์	3.59	0.82	3.69	0.89	3.61	0.84	3.48	0.92	3.50	0.91
ความสะอาด สุขอนามัย	3.50	0.79	3.58	0.87	3.78	0.80	3.54	0.74	3.53	0.86
การจราจร	3.32	0.98	3.28	0.90	3.52	0.99	3.38	0.93	3.41	0.80
รวม	3.43	0.86	3.48	0.94	3.56	0.95	3.45	0.84	3.40	0.90
ด้านกฎระเบียบ	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ออกกฎระเบียบ	3.74	0.75	3.43	0.84	3.43	0.84	3.67	0.74	3.43	0.83
กฎระเบียบที่เกี่ยวกับโบราณสถาน	3.68	0.84	3.61	0.99	3.61	0.89	3.74	0.83	3.48	0.90
กฎระเบียบที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม	3.62	0.85	3.45	0.95	3.65	0.89	3.67	0.82	3.38	0.95
กฎระเบียบที่เกี่ยวกับธรรมชาติ	3.62	0.89	3.41	0.91	3.61	1.03	3.54	0.88	3.37	0.88
รวม	3.52	0.85	3.48	0.93	3.56	0.93	3.53	0.83	3.41	0.90
ด้านสังคม	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
เกิดความร่วมมือกันในการทำนุบำรุงวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.59	0.78	3.45	0.79	3.48	1.04	3.56	0.91	3.39	0.91
คนในชุมชนเกิดการหวงแหนวัฒนธรรม	3.53	0.75	3.29	0.73	3.57	0.99	3.44	0.85	3.39	0.89
คนในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	3.35	0.65	3.35	0.73	3.26	0.86	3.41	0.82	3.39	0.90
คนในชุมชนมีการแสดงความคิดเห็นด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	3.21	0.64	3.38	0.86	3.48	0.90	3.46	0.74	3.39	0.90
รวม	3.42	0.70	3.37	0.78	3.45	0.95	3.47	0.83	3.39	0.90
ด้านวัฒนธรรม	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
เกิดการศึกษา เรียนรู้ และเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่นในระบบการศึกษาท้องถิ่น	3.76	0.86	3.51	0.83	3.57	0.90	3.56	0.91	3.39	0.90
ส่งเสริมให้เกิดการเผยแพร่และสร้างการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้นักท่องเที่ยว	3.50	0.75	3.54	0.80	3.39	0.99	3.72	0.83	3.39	0.90

ความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการ ท่องเที่ยวรายด้าน	อาชีพ									
	ข้าราชการ		ธุรกิจส่วนตัว		พนักงาน บริษัท		นักเรียน/ นักศึกษา		อื่นๆ	
มีการคิดค้น พัฒนา เทศกาล งาน ประเพณีท้องถิ่นเพื่อรองรับการ ท่องเที่ยว	3.53	0.93	3.55	0.78	3.48	1.12	3.59	0.76	3.39	0.90
มีการคิดค้น พัฒนา ศิลปะวิทยาการ หัตถกรรมท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการ ท่องเที่ยว	3.47	0.90	3.53	0.81	3.52	0.95	3.52	0.81	3.39	0.90
มีการคิดค้น พัฒนา และนำอาหาร ท้องถิ่นมาส่งเสริมการท่องเที่ยว	3.50	0.66	3.53	0.73	3.70	0.82	3.60	0.83	3.39	0.90
การพบปะกับนักท่องเที่ยวทำให้เกิด วัฒนธรรมร่วมสมัย และการ แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม	3.29	0.938	3.39	0.987	3.26	1.14	3.31	0.86	3.39	0.90
รวม	3.51	0.84	3.51	0.80	3.47	0.97	3.51	0.83	3.39	0.90
ด้านเศรษฐกิจ	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
การท่องเที่ยวสร้างงานและอาชีพให้คน ในท้องถิ่น	3.76	0.86	3.51	0.83	3.57	0.90	3.56	0.91	3.39	0.90
เกิดการย้ายกลับมาทำงานในถิ่นฐาน เดิม	3.50	0.75	3.54	0.80	3.39	0.99	3.72	0.83	3.39	0.90
มีการสนับสนุนให้เกิดธุรกิจใหม่ๆ หรือ ต่อยอดธุรกิจเดิม	3.53	0.929	3.55	0.778	3.48	1.123	3.59	0.755	3.39	0.90
มีการสนับสนุนให้เกิดธุรกิจใหม่ๆ จาก นักลงทุนภายนอก	3.47	0.896	3.53	0.811	3.52	0.947	3.52	0.808	3.39	0.90
รวม	3.57	0.86	3.53	0.80	3.49	0.99	3.60	0.82	3.39	0.90
ด้านการจัดการ	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
มีนโยบายหรือแนวทางในการธำรง รักษาแหล่งท่องเที่ยว	3.50	0.83	3.36	0.82	3.48	0.95	3.67	0.85	3.39	0.90
แหล่งท่องเที่ยวได้รับการยกระดับให้ เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับสากล	3.59	0.78	3.33	0.85	3.65	0.94	3.46	0.85	3.39	0.90
การสื่อสารเพื่อสร้างและรักษา ภาพลักษณ์แหล่งท่องเที่ยว	3.76	0.61	3.43	0.82	3.48	0.90	3.41	0.85	3.39	0.90
มีการฝึกอบรมบุคลากรทางการ ท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	3.29	0.76	3.25	0.82	3.22	1.00	3.38	0.93	3.39	0.90
รวม	3.54	0.74	3.34	0.83	3.46	0.94	3.48	0.87	3.39	0.90

ตาราง 8 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพต่อการจัดการการท่องเที่ยวด้านต่างๆ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพรับราชการหรือเป็นลูกจ้างหน่วยงานราชการ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3.57 สอดคล้องกับผู้ตอบแบบสอบถามที่ประกอบธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขาย และนักเรียน/นักศึกษาที่มีความพึงพอใจต่อผลกระทบด้านเศรษฐกิจมากที่สุดเช่นกัน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.53 และ 3.60 ตามลำดับ ส่วนพนักงานบริษัทเอกชนมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุดเท่ากัน 2 ด้านคือ ด้านกายภาพและด้านกฎระเบียบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ 3.56

ตาราง 9 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านต่างๆ จำแนกตามอาชีพ (n=420)

ด้านกายภาพ		แหล่งความแปรปรวน				
		SS	df	MS	F	Sig.
สาธารณูปโภคพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	3.441	6	0.573	0.63	0.706
	ภายในกลุ่ม	376.074	413	0.911		
	รวม	379.514	419			
แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ	ระหว่างกลุ่ม	7.594	6	1.266	1.504	0.175
	ภายในกลุ่ม	347.54	413	0.842		
	รวม	355.133	419			
การปรับภูมิทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	7.773	6	1.295	1.592	0.148
	ภายในกลุ่ม	335.968	413	0.813		
	รวม	343.74	419			
ความสะอาด สุขอนามัย	ระหว่างกลุ่ม	7.461	6	1.243	1.677	0.125
	ภายในกลุ่ม	306.168	413	0.741		
	รวม	313.629	419			
การจราจร	ระหว่างกลุ่ม	11.751	6	1.958	2.387	0.028*
	ภายในกลุ่ม	338.847	413	0.82		
	รวม	350.598	419			

ด้านกฎระเบียบ		SS	df	MS	F	Sig.
มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ ออกกฎระเบียบ	ระหว่างกลุ่ม	10.215	6	1.703	2.494	0.022*
	ภายในกลุ่ม	281.925	413	0.683		
	รวม	292.14	419			
กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ โบราณสถาน	ระหว่างกลุ่ม	3.777	6	0.629	0.776	0.589
	ภายในกลุ่ม	335.03	413	0.811		
	รวม	338.807	419			
กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ ศิลปวัฒนธรรม	ระหว่างกลุ่ม	5.183	6	0.864	1.015	0.415
	ภายในกลุ่ม	351.578	413	0.851		
	รวม	356.762	419			
กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ ธรรมชาติ	ระหว่างกลุ่ม	6.585	6	1.097	1.279	0.266
	ภายในกลุ่ม	354.33	413	0.858		
	รวม	360.914	419			
ด้านสังคม		แหล่งความแปรปรวน				
		SS	df	MS	F	Sig.
เกิดความร่วมมือกันในการ ทำนุบำรุงวัฒนธรรม ท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	4.877	6	0.813	1.083	0.372
	ภายในกลุ่ม	310.037	413	0.751		
	รวม	314.914	419			
คนในชุมชนเกิดการหวง แหนวัฒนธรรม	ระหว่างกลุ่ม	7.236	6	1.206	1.698	0.120
	ภายในกลุ่ม	293.361	413	0.71		
	รวม	300.598	419			
คนในชุมชนมีส่วนร่วมใน กิจกรรมการท่องเที่ยว อย่างสม่ำเสมอ	ระหว่างกลุ่ม	3.669	6	0.611	0.947	0.461
	ภายในกลุ่ม	266.76	413	0.646		
	รวม	270.429	419			
คนในชุมชนมีการแสดง ความคิดเห็นด้านการ พัฒนาการท่องเที่ยวอย่าง สม่ำเสมอ	ระหว่างกลุ่ม	4.427	6	0.738	1.103	0.360
	ภายในกลุ่ม	276.285	413	0.669		
	รวม	280.712	419			

ด้านวัฒนธรรม		แหล่งความแปรปรวน				
		SS	df	MS	F	Sig.
เกิดการศึกษา เรียนรู้ และ	ระหว่างกลุ่ม	3.22	6	0.537	0.714	0.638
เผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น	ภายในกลุ่ม	310.292	413	0.751		
ในระบบการศึกษาท้องถิ่น	รวม	313.512	419			
ส่งเสริมให้เกิดการเผยแพร่	ระหว่างกลุ่ม	9.466	6	1.578	2.027	0.061
และสร้างการเรียนรู้ภูมิ	ภายในกลุ่ม	321.496	413	0.778		
ปัญญาท้องถิ่นให้แก่	รวม	330.962	419			
นักท่องเที่ยว						
มีการคิดค้น พัฒนา	ระหว่างกลุ่ม	3.458	6	0.576	0.805	0.566
เทศกาล งานประเพณี	ภายในกลุ่ม	295.539	413	0.716		
ท้องถิ่นเพื่อรองรับการ	รวม	298.998	419			
ท่องเที่ยว						
มีการคิดค้น พัฒนา ศิลปะ	ระหว่างกลุ่ม	2.685	6	0.448	0.581	0.746
วิทยาการ หัตถกรรม	ภายในกลุ่ม	318.163	413	0.77		
ท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการ	รวม	320.848	419			
ท่องเที่ยว						
มีการคิดค้น พัฒนาและนำ	ระหว่างกลุ่ม	5.302	6	0.884	1.178	0.317
อาหารท้องถิ่นมาส่งเสริม	ภายในกลุ่ม	309.677	413	0.75		
การท่องเที่ยว	รวม	314.979	419			
การพบปะกับนักท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	3.21	6	0.535	0.551	0.77
ทำให้เกิดวัฒนธรรมร่วม	ภายในกลุ่ม	401.352	413	0.972		
สมัย และการแลกเปลี่ยน	รวม	404.562	419			
วัฒนธรรม						

ด้านเศรษฐกิจ		แหล่งความแปรปรวน				
		SS	df	MS	F	Sig.
การท่องเที่ยวสร้างงาน	ระหว่างกลุ่ม	3.296	6	0.549	0.778	0.588
และอาชีพให้คนในท้องถิ่น	ภายในกลุ่ม	291.666	413	0.706		
	รวม	294.962	419			
	ระหว่างกลุ่ม	3.694	6	0.616	0.719	0.634

เกิดการย้ายกลับมาทำงาน ภายในกลุ่ม 353.57 413 0.856
 ในถิ่นฐานเดิมเพื่อ รวม 357.264 419
 ให้บริการนักท่องเที่ยว
 หรือประกอบอาชีพที่
 เกี่ยวข้อง

ด้านเศรษฐกิจ		แหล่งความแปรปรวน				
		SS	df	MS	F	Sig.
มีการสนับสนุนให้เกิด	ระหว่างกลุ่ม	2.742	6	0.457	0.464	0.835
ธุรกิจใหม่ๆ หรือต่อยอด	ภายในกลุ่ม	406.923	413	0.985		
ธุรกิจเดิมให้แก่	รวม	409.664	419			
ผู้ประกอบการท้องถิ่น						
มีการสนับสนุนให้เกิด	ระหว่างกลุ่ม	12.427	6	2.071	1.666	0.128
ธุรกิจใหม่ๆ จากนักลงทุน	ภายในกลุ่ม	513.564	413	1.243		
ภายนอก	รวม	525.99	419			
ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว		แหล่งความแปรปรวน				
		SS	df	MS	F	Sig.
มีนโยบายหรือแนวทางใน	ระหว่างกลุ่ม	6.076	6	1.013	1.5	0.176
การบำรุงรักษาความ	ภายในกลุ่ม	278.732	413	0.675		
ดั้งเดิมของสถาปัตยกรรม	รวม	284.807	419			
วัฒนธรรม ประเพณีและ						
ภูมิปัญญาท้องถิ่น						
แหล่งท่องเที่ยวได้รับการ	ระหว่างกลุ่ม	5.825	6	0.971	1.315	0.249
ยกระดับให้เป็นแหล่ง	ภายในกลุ่ม	304.887	413	0.738		
ท่องเที่ยวระดับสากล	รวม	310.712	419			
มีการสื่อสารเพื่อสร้างและ	ระหว่างกลุ่ม	8.582	6	1.43	2.188	0.043*
รักษาภาพลักษณ์ทางการ						*
ท่องเที่ยว	ภายในกลุ่ม	269.98	413	0.654		
	รวม	278.562	419			
มีการฝึกอบรมบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	4.303	6	0.717	0.889	0.503
ทางการท่องเที่ยวอย่าง	ภายในกลุ่ม	333.361	413	0.807		
สม่ำเสมอ	รวม	337.664	419			

ตาราง 9 เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ จำแนกตามอาชีพพบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมทั้งระหว่างกลุ่มและภายในกลุ่มไม่แตกต่างกันมากนัก อย่างไรก็ตาม เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบแต่ละประเด็นพบว่า ความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านกายภาพ กล่าวคือ มีการปรับปรุงพัฒนาระบบจราจรเพื่อความปลอดภัยในพื้นที่ใกล้เคียงแหล่งท่องเที่ยว มีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ 0.028 ด้านกฎระเบียบ ในประเด็นที่เกี่ยวกับการมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ออกกฎระเบียบ มีนัยยะทางสถิติที่ 0.022 และด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวพบว่าประเด็นเรื่องการสื่อสารเพื่อสร้างและรักษาภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยว มีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ 0.043 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 แปลความหมายได้ว่า ทั้งสามประเด็นข้างต้น ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามต่างอาชีพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญ

ตาราง 10 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจต่อผลกระทบการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ จำแนกตามรายได้ (n=420)

ความพึงพอใจต่อผลกระทบ รายด้าน	รายได้									
	ต่ำกว่า 10,000		10,000- 20,000		20,000- 30,000		30,000- 40,000		40,000 ขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านกายภาพ										
สาธารณูปโภคพื้นฐาน	3.38	0.95	3.27	0.96	3.39	1.04	3.25	0.71	3.66	0.88
แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ	3.42	0.90	3.35	0.95	3.39	1.20	3.38	0.74	3.71	0.87
การปรับภูมิทัศน์	3.61	0.92	3.58	0.82	3.61	0.92	3.88	0.99	3.39	0.95
ความสะอาด สุขอนามัย	3.56	0.87	3.51	0.84	3.50	0.92	3.63	0.92	3.58	0.79
การจราจร	3.43	0.87	3.24	1.00	3.44	0.98	3.13	0.83	3.45	0.92
รวม	3.48	0.90	3.39	0.91	3.47	1.01	3.45	0.84	3.56	0.88
ด้านกฎระเบียบ										
มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ออก										
กฎระเบียบ	3.54	0.83	3.46	0.81	3.72	0.67	3.88	0.83	3.50	0.83
มีกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ										
โบราณสถาน	3.60	0.92	3.64	0.80	3.39	0.85	3.63	0.92	3.79	0.91
มีกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ										
ศิลปวัฒนธรรม	3.52	0.95	3.49	0.85	3.50	0.86	3.38	1.06	3.63	0.85
มีกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ										
ธรรมชาติ	3.51	0.92	3.42	0.86	3.72	0.83	3.00	0.93	3.71	1.04
รวม	3.54	0.91	3.50	0.83	3.58	0.80	3.47	0.93	3.66	0.91
ด้านสังคม										
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.

เกิดความร่วมมือกันในการ ทำนุบำรุงวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.45	0.89	3.46	0.72	3.28	0.89	3.63	0.74	3.76	0.88
คนในชุมชนเกิดการหวงแหน วัฒนธรรม	3.48	0.85	3.41	0.82	3.22	0.94	3.63	0.74	3.53	0.83
คนในชุมชนมีส่วนร่วมใน กิจกรรมการท่องเที่ยวอย่าง สม่ำเสมอ	3.35	0.80	3.29	0.70	3.39	0.98	3.25	0.46	3.47	0.92

ความพึงพอใจต่อผลกระทบ รายด้าน	รายได้									
	ต่ำกว่า 10,000		10,000- 20,000		20,000- 30,000		30,000- 40,000		40,000 ขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
คนในชุมชนมีการแสดงความ คิดเห็นด้านการพัฒนาการ ท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	3.34	0.81	3.21	0.80	3.78	0.81	3.63	0.52	3.55	0.83
รวม	3.41	0.84	3.34	0.76	3.42	0.91	3.53	0.62	3.58	0.87
ด้านวัฒนธรรม	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
เกิดการเผยแพร่วัฒนธรรม ท้องถิ่นในระบบการศึกษา ท้องถิ่น	3.54	0.86	3.58	0.89	3.56	0.92	3.63	0.92	3.55	0.76
เกิดการเผยแพร่ภูมิปัญญา ท้องถิ่นให้นักท่องเที่ยว มีการคิดค้น พัฒนา เทศกาล งานประเพณีท้องถิ่นเพื่อ รองรับการท่องเที่ยว	3.48	0.80	3.53	0.85	3.44	1.10	3.88	1.13	3.50	0.95
มีการคิดค้น พัฒนา ศิลปะ วิทยาการ หัตถกรรมท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว	3.50	0.84	3.44	0.87	3.61	0.98	3.63	1.06	3.32	1.02
มีการคิดค้น พัฒนา และนำ อาหารท้องถิ่นมาส่งเสริมการ ท่องเที่ยว	3.53	0.88	3.45	0.78	3.44	0.86	3.50	0.76	3.45	0.95
การพบปะกับนักท่องเที่ยวทำ ให้เกิดวัฒนธรรมร่วมสมัย และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม	3.33	0.99	3.19	0.94	3.11	1.18	3.50	0.93	3.26	0.86
รวม	3.48	0.85	3.43	0.86	3.45	1.00	3.65	0.95	3.44	0.92
ด้านเศรษฐกิจ	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.

การท่องเที่ยวสร้างงานและอาชีพให้คนในท้องถิ่น	3.48	0.84	3.31	0.76	3.83	0.86	4.13	0.64	3.63	0.85
เกิดการย้ายกลับมาทำงานในถิ่นฐานเดิม	3.20	0.91	2.98	0.83	3.44	0.98	3.38	0.92	3.08	1.08
มีการสนับสนุนให้เกิดธุรกิจใหม่ๆ หรือต่อยอดธุรกิจเดิม	3.21	0.98	2.99	0.97	3.17	1.25	3.38	0.52	3.13	0.96
มีการสนับสนุนให้เกิดธุรกิจใหม่ๆ จากนักลงทุนภายนอก	3.00	1.09	2.82	1.03	3.06	1.43	3.63	1.06	3.08	1.26
รวม	3.22	0.96	3.02	0.90	3.38	1.13	3.63	0.78	3.23	1.04

ความพึงพอใจต่อผลกระทบ รายด้าน	รายได้									
	ต่ำกว่า 10,000		10,000-20,000		20,000-30,000		30,000-40,000		40,000 ขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว										
มีนโยบายหรือแนวทางในการดำรงรักษาความดั้งเดิมของสถาปัตยกรรม วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.53	0.81	3.39	0.83	3.44	0.92	3.75	0.71	3.66	0.85
แหล่งท่องเที่ยวได้รับการยกระดับให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับสากล	3.53	0.88	3.44	0.79	3.56	0.92	4.00	0.53	3.53	0.80
มีการสื่อสารเพื่อสร้างและรักษาภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ	3.39	0.88	3.36	0.75	3.72	0.83	3.88	0.64	3.45	0.89
มีการฝึกอบรมบุคลากรทางการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	3.26	0.94	3.20	0.72	3.22	1.00	3.63	0.74	3.32	0.90
รวม	3.43	0.88	3.35	0.77	3.49	0.92	3.81	0.66	3.49	0.86

ตาราง 10 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้ต่อการจัดการการท่องเที่ยวด้านต่างๆ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ 10,000-20,000 บาท ผู้มีรายได้ 20,000-30,000 บาท และมีรายได้มากกว่า 40,000 บาท มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจด้านกฎระเบียบมากที่สุด อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.54, 3.50, 3.58 และ 3.66 ตามลำดับ ส่วนผู้มีรายได้ 30,000-

40,000 บาท มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด คือมีค่าเฉลี่ย 3.81 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตาราง 11 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ จำแนกตามรายได้ (n=420)

ด้านกายภาพ		แหล่งความแปรปรวน				
		SS	df	MS	F	Sig.
สาธารณูปโภคพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	4.136	5	0.827	0.912	0.473
	ภายในกลุ่ม	375.379	414	0.907		
	รวม	379.514	419			
แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ	ระหว่างกลุ่ม	3.556	5	0.711	0.838	0.524
	ภายในกลุ่ม	351.577	414	0.849		
	รวม	355.133	419			
การปรับภูมิทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	2.025	5	0.405	0.491	0.783
	ภายในกลุ่ม	341.716	414	0.825		
	รวม	343.74	419			
ความสะอาด สุขอนามัย	ระหว่างกลุ่ม	3.262	5	0.652	0.87	0.501
	ภายในกลุ่ม	310.366	414	0.75		
	รวม	313.629	419			
การจราจร	ระหว่างกลุ่ม	7.161	5	1.432	1.726	0.127
	ภายในกลุ่ม	343.437	414	0.83		
	รวม	350.598	419			
ด้านกฎระเบียบ		แหล่งความแปรปรวน				
		SS	df	MS	F	Sig.
มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่	ระหว่างกลุ่ม					0.005*
ออกกฎระเบียบ		11.415	5	2.283	3.367	*
	ภายในกลุ่ม	280.726	414	0.678		

	รวม	292.14	419			
กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับโบราณสถาน	ระหว่างกลุ่ม	2.107	5	0.421	0.518	0.763
	ภายในกลุ่ม	336.701	414	0.813		
	รวม	338.807	419			
กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.706	5	0.141	0.164	0.976
	ภายในกลุ่ม	356.056	414	0.86		
	รวม	356.762	419			

ด้านกฎระเบียบ		แหล่งความแปรปรวน				
		SS	df	MS	F	Sig.
กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ	ระหว่างกลุ่ม	5.165	5	1.033	1.202	0.307
	ภายในกลุ่ม	355.749	414	0.859		
	รวม	360.914	419			

ด้านสังคม		แหล่งความแปรปรวน				
		SS	df	MS	F	Sig.
เกิดความร่วมมือกันในการทำนุบำรุงวัฒนธรรมท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	5.209	5	1.042	1.393	0.226
	ภายในกลุ่ม	309.705	414	0.748		
	รวม	314.914	419			
คนในชุมชนเกิดการหวงแหนวัฒนธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2.236	5	0.447	0.621	0.684
	ภายในกลุ่ม	298.361	414	0.721		
	รวม	300.598	419			
คนในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	ระหว่างกลุ่ม	2.559	5	0.512	0.791	0.557
	ภายในกลุ่ม	267.87	414	0.647		
	รวม	270.429	419			
คนในชุมชนมีการแสดงความคิดเห็นด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	ระหว่างกลุ่ม					0.056*
		7.187	5	1.437	2.176	*
	ภายในกลุ่ม	273.525	414	0.661		
	รวม	280.712	419			
ด้านวัฒนธรรม		แหล่งความแปรปรวน				
		SS	df	MS	F	Sig.

เกิดการศึกษา เรียนรู้ และ	ระหว่างกลุ่ม	3.181	5	0.636	0.849	0.516
เผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น	ภายในกลุ่ม	310.331	414	0.75		
ในระบบการศึกษาท้องถิ่น	รวม	313.512	419			
ส่งเสริมให้เกิดการเผยแพร่	ระหว่างกลุ่ม	4.667	5	0.933	1.184	0.316
และสร้างการเรียนรู้ภูมิ	ภายในกลุ่ม	326.295	414	0.788		
ปัญญาท้องถิ่นให้แก่	รวม					
นักท่องเที่ยว		330.962	419			
มีการคิดค้น พัฒนา	ระหว่างกลุ่ม	1.795	5	0.359	0.5	0.776
เทศกาล งานประเพณี	ภายในกลุ่ม	297.202	414	0.718		
ท้องถิ่นเพื่อรองรับการ	รวม					
ท่องเที่ยว		298.998	419			

ด้านวัฒนธรรม		แหล่งความแปรปรวน				
		SS	df	MS	F	Sig.
มีการคิดค้น พัฒนา ศิลปะ	ระหว่างกลุ่ม	1.962	5	0.392	0.51	0.769
วิทยาการ หัตถกรรม	ภายในกลุ่ม	318.885	414	0.77		
ท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการ	รวม					
ท่องเที่ยว		320.848	419			
มีการคิดค้น พัฒนาและนำ	ระหว่างกลุ่ม	0.973	5	0.195	0.257	0.936
อาหารท้องถิ่นมาส่งเสริม	ภายในกลุ่ม	314.005	414	0.758		
การท่องเที่ยว	รวม	314.979	419			
การพบปะกับนักท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	2.35	5	0.47	0.484	0.788
ทำให้เกิดวัฒนธรรมร่วม	ภายในกลุ่ม	402.212	414	0.972		
สมัย และการแลกเปลี่ยน	รวม					
วัฒนธรรม		404.562	419			

ด้านเศรษฐกิจ		แหล่งความแปรปรวน				
		SS	df	MS	F	Sig.
การท่องเที่ยวสร้างงาน	ระหว่างกลุ่ม					0.023*
และอาชีพให้คนในท้องถิ่น		9.143	5	1.829	2.649	*
	ภายในกลุ่ม	285.818	414	0.69		
	รวม	294.962	419			
เกิดการย้ายกลับมาทำงาน	ระหว่างกลุ่ม	6.107	5	1.221	1.44	0.209
ในถิ่นฐานเดิมเพื่อ	ภายในกลุ่ม	351.158	414	0.848		
ให้บริการนักท่องเที่ยว	รวม	357.264	419			

หรือประกอบอาชีพที่

เกี่ยวข้อง

มีการสนับสนุนให้เกิด	ระหว่างกลุ่ม	5.439	5	1.088	1.114	0.352
ธุรกิจใหม่ๆ หรือต่อยอด	ภายในกลุ่ม	404.225	414	0.976		
ธุรกิจเดิมให้แก่	รวม					
ผู้ประกอบการท้องถิ่น		409.664	419			
มีการสนับสนุนให้เกิด	ระหว่างกลุ่ม	8.983	5	1.797	1.439	0.209
ธุรกิจใหม่ๆ จากนักลงทุน	ภายในกลุ่ม	517.008	414	1.249		
ภายนอก	รวม	525.99	419			

ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว		แหล่งความแปรปรวน				
		SS	df	MS	F	Sig.
มีนโยบายหรือแนวทางใน	ระหว่างกลุ่ม	3.596	5	0.719	1.059	0.383
การบำรุงรักษาความ	ภายในกลุ่ม	281.211	414	0.679		
ดั้งเดิมของสถาปัตยกรรม	รวม					
วัฒนธรรม ประเพณีและ						
ภูมิปัญญาท้องถิ่น		284.807	419			
แหล่งท่องเที่ยวได้รับการ	ระหว่างกลุ่ม	3.016	5	0.603	0.812	0.542
ยกระดับให้เป็นแหล่ง	ภายในกลุ่ม	307.696	414	0.743		
ท่องเที่ยวระดับสากล	รวม	310.712	419			
มีการสื่อสารเพื่อสร้างและ	ระหว่างกลุ่ม	5.166	5	1.033	1.564	0.169
รักษาภาพลักษณ์ทางการ	ภายในกลุ่ม	273.396	414	0.66		
ท่องเที่ยวอย่างมี	รวม					
ประสิทธิภาพ		278.562	419			
มีการฝึกอบรมบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	2.547	5	0.509	0.629	0.678
ทางการท่องเที่ยวอย่าง	ภายในกลุ่ม	335.117	414	0.809		
สม่ำเสมอ	รวม	337.664	419			

ตาราง 11 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านต่างๆ จำแนกตามรายได้พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมทั้งระหว่างกลุ่มและภายในกลุ่มไม่แตกต่างกันมากนัก แต่เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายได้และรายประเด็นพบว่า ความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านกฎระเบียบในประเด็นที่กล่าวถึง**การมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ออกกฎระเบียบ มีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ 0.005**ด้านสังคม ในประเด็น**การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการแสดงความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว มีนัยยะทางสถิติที่ 0.056** และด้านเศรษฐกิจ พบว่าประเด็นเรื่อง**การท่องเที่ยวสร้างงานและอาชีพให้คนท้องถิ่น มีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ 0.023** ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 แปลความหมายได้ว่า ทั้งสามประเด็นข้างต้น ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวในประเด็นดังกล่าวแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญ

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยว

ตาราง 12 ร้อยละของผลกระทบด้านลบที่พบจากการท่องเที่ยว

ผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาขยะมูลฝอยจากนักท่องเที่ยว	266	63.33
เสียงดังรบกวนจากนักท่องเที่ยว/สถานบันเทิงที่ให้บริการนักท่องเที่ยว	37	8.81
อุบัติเหตุจากการปั่นจักรยานหรือปัญหาจราจรจากนักท่องเที่ยว	122	29.00
การสร้างมลภาวะจากการเยี่ยมชมของนักท่องเที่ยว	45	10.71
ปัญหาอาชญากรรมจากนักท่องเที่ยว	28	6.67
พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดการทำลายภาพลักษณ์	51	12.14
พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดการทำลายโบราณสถานหรือธรรมชาติ	42	10.00
การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาด้านความสัมพันธ์ของคนในชุมชน	36	8.57
สถาปัตยกรรมที่ขัดแย้งต่อสิ่งแวดล้อมหรือขาดเอกลักษณ์ท้องถิ่น	27	6.43
การไม่ให้ความเคารพต่อสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ของนักท่องเที่ยว	67	16.00
การแต่งกายของนักท่องเที่ยวขัดต่อวัฒนธรรมท้องถิ่น	129	30.71
เกิดการสูญเสียวัฒนธรรมและวิถีชีวิตดั้งเดิมของคนในท้องถิ่น	34	8.10

ปัญหาสุขอนามัยที่อาจทำให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคติดต่อระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน	117	27.86
การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรม หรือลักเล็กขโมยน้อยในท้องถิ่น	41	9.76
การทะเลาะวิวาท ความขัดแย้งระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในท้องถิ่น	26	6.19
เกิดกระแสต่อต้านนักท่องเที่ยว	10	2.38
การท่องเที่ยวส่งผลต่อค่าครองชีพของคนในพื้นที่สูงขึ้น	72	17.14
การท่องเที่ยวทำให้คนนอกพื้นที่ย้ายเข้ามาลงทุนธุรกิจเพิ่มขึ้น	35	8.33
อื่นๆ	10	2.38
ไม่พบปัญหา	28	6.67

จากตาราง 12 สามารถสรุปประเด็นผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยวตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเรียงจากประเด็นที่มีร้อยละของการพบผลกระทบด้านลบมากที่สุด 5 อันดับ ได้แก่ อันดับ 1 ปัญหาขยะมูลฝอยจากนักท่องเที่ยว พบร้อยละ 63.33 อันดับ 2 การแต่งกายของนักท่องเที่ยวขัดต่อวัฒนธรรมท้องถิ่นร้อยละ 30.71 อันดับ 3 อุบัติเหตุจากการปั่นจักรยานหรือปัญหาจราจรจากนักท่องเที่ยว ร้อยละ 29.00 อันดับ 4 ปัญหาสุขอนามัยที่อาจทำให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคติดต่อระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน ร้อยละ 27.86 และ อันดับ 5 การท่องเที่ยวส่งผลต่อค่าครองชีพของคนในพื้นที่สูงขึ้น ร้อยละ 17.14

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆจากแบบสอบถาม

สามารถแยกเป็นประเด็นต่างๆ ได้แก่ 1) เศรษฐกิจ 2) การมีส่วนร่วม 3) สิ่งแวดล้อมและภูมิทัศน์ และ 4) ระบบการขนส่งและการจราจร ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. เศรษฐกิจ

- 1.1 ต้องการเศรษฐกิจและปากท้องชาวบ้านให้ดีขึ้น เพราะปากท้องชาวบ้านส่วนยังแย่อยู
- 1.2 จัดให้มีร้านค้าชุมชนเพื่อขายของฝาก หรือของที่ระลึก อาหารพื้นเมือง เพื่อรองรับ

นักท่องเที่ยวทุกชนชาติ

- 1.3 ฟื้นฟูเศรษฐกิจให้ดีขึ้น
- 1.4 ไม่มีสิ่งใดที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวอยู่หลายวัน จึงทำให้คนเมืองเก่ามีรายได้จากนักเที่ยว

น้อยมาก

- 1.5 ปัญหาจากนักท่องเที่ยวเข้ามาคือเราจะมีรายได้เพิ่มขึ้น และทำให้เหนื่อยมากขึ้น
- 1.6 นำพานักท่องเที่ยวกระจายสู่ชุมชนให้มากกว่านี้

2. การมีส่วนร่วม

- 2.1 ผู้นำท้องถิ่นที่ไม่เข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวทำให้การพัฒนาไม่ต่อเนื่องและชุมชนขาดโอกาส

หลายๆด้าน

- 2.2 ท้องถิ่นต้องทำงานแบบบูรณาการกับผู้นำชุมชนอย่างต่อเนื่อง
- 2.3 มีรถพานักท่องเที่ยวเข้าชมวิถีความเป็นอยู่อาศัยของชนในชุมชน เช่น เครื่องสังคโลก การแกะตัวไม้
- 2.4 สร้างความเข้มแข็งของชุมชน
- 2.5 ส่งเสริมประเพณี ศิลปะ การละเล่นท้องถิ่น ขนบอาหารท้องถิ่นและของดีแต่ละชุมชน เช่น กระทงโบราณ ไม้แกะสลักและอื่นๆ

3. สิ่งแวดล้อมและภูมิทัศน์

- 3.1 ปัญหาที่พบบ่อยก็คือขยะ เคยเห็นนักท่องเที่ยวโยนขยะทิ้งตามข้างทางทั้งที่มีถังขยะตั้งอยู่
- 3.2 ควรมีไฟฟ้าแสงสว่างให้ทั่วถึง (โดยเฉพาะถนนรอบวัดพระพายหลวง)
- 3.3 ปัญหาคลองแม่รำพัน คลองแห่งประวัติศาสตร์เสื่อมโทรมเหม็นเน่า
- 3.4 พื้นฟูคลองแม่รำพัน ให้ใสสะอาด เพื่อการท่องเที่ยวและการเกษตร
- 3.5 อาคารพาณิชย์ ที่ไม่สอดคล้องกับภูมิทัศน์โดยรอบ
- 3.6 พัฒนาภูมิทัศน์

4. ระบบการขนส่งและการจราจร

- 4.1 จัดให้มีรถรางหรือรถคอกหมูโดยสารประจำวิ่งระหว่างจุดท่องเที่ยวต่างๆ
- 4.2 จัดระเบียบการจอดรถโดยเคร่งครัด
- 4.3 ขีดเส้นทำช่องทางปั่นจักรยานบนถนน
- 4.4 ปัญหาถนนแคบ จอดรถตรงถนนทั้งที่แคบอยู่แล้ว
- 4.5 ให้มีป้ายจักรยานเที่ยวชมอุทยาน และห้ามใช้มอเตอร์ไซค์
- 4.6 ไม่มีช่องถนนสำหรับจักรยาน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลกับผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยว

ตอนที่ 5 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวและความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของหน่วยงานภาครัฐ

ผลการศึกษาในส่วนนี้ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการเจ้าของธุรกิจ และตัวแทนจากสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยว ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกทางโทรศัพท์ โดยประเด็นที่ทำการสัมภาษณ์ประกอบด้วย

ตาราง 13 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ	เพศ	อายุ (ปี)	สถานะ
Suk01	หญิง	61	ผู้นำชุมชน
Suk02	หญิง	64	เจ้าของร้านขายของชำ
Suk03	ชาย	68	ผู้นำชุมชน
Suk04	หญิง	57	ผู้นำชุมชน
Suk05	ชาย	44	ที่ปรึกษาด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด
Suk06	ชาย	55	ผู้นำชุมชน
Suk07	หญิง	62	ผู้นำชุมชน
Suk08	ชาย	64	เจ้าของร้านขายอาหาร
Suk09	ชาย	48	เจ้าของธุรกิจที่พัก
Suk10	หญิง	54	ผู้นำชุมชน
Suk11	หญิง	56	ผู้นำชุมชน
Suk12	ชาย	52	เจ้าของร้านขายอาหารตามสั่ง
Suk13	หญิง	63	ผู้นำชุมชน
Suk14	ชาย	65	ผู้นำชุมชน
Suk15	ชาย	64	ผู้นำชุมชน
Suk16	ชาย	48	เจ้าของธุรกิจโรงแรม
Suk17	หญิง	51	เจ้าของธุรกิจโรงแรม
Suk18	ชาย	54	เจ้าของร้านกลักไม้
Suk19	หญิง	57	เจ้าของร้านขายเครื่องดื่ม
Suk20	หญิง	37	ลูกจ้างร้านขายเสื้อผ้า

ประเด็นที่สัมภาษณ์ ได้แก่ ความคิดเห็นต่อผลกระทบด้านบวกและด้านลบที่พบจากการท่องเที่ยว ด้านสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจ ความคิดเห็นการบริหารจัดการหรือการพัฒนาการท่องเที่ยวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และข้อเสนอแนะในการส่งเสริมหรือพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

ตาราง 14 ผลกระทบจากการท่องเที่ยว

ผลกระทบ จากการท่องเที่ยว	รูปแบบผลกระทบ	
	ด้านบวก	ด้านลบ
ด้านสิ่งแวดล้อม / กายภาพ	- เกิดการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน เพื่อรองรับการท่องเที่ยว เช่น	- ปัญหาขยะมูลฝอยที่เกิดจากแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรม

การพัฒนาถนน ป้ายบอกทาง แหล่งพักผ่อน สวนสาธารณะสำหรับนักท่องเที่ยวและคนในพื้นที่ - มีการพัฒนาระบบจราจรเพื่อสร้างความปลอดภัยให้คนในชุมชนและนักท่องเที่ยว - มีระบบรักษาความสะอาดในแหล่งท่องเที่ยวและบริเวณรอบๆ ซึ่งสร้างความน่าดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว และสร้างความเชื่อมั่นด้านสุขอนามัย ป้องกันโรคติดต่อ	ทางการท่องเที่ยว บริเวณรอบอุทยานฯ จะพบเศษกิ่งไม้ที่เกิดจากการปรับภูมิทัศน์ในพื้นที่อุทยานฯ และนำมาทิ้งใกล้ชุมชน ทำให้เกิดพื้นที่รกร้าง - อุบัติเหตุที่เกิดกับนักท่องเที่ยว และคนในชุมชนเนื่องจากการไม่รู้กฎจราจรของนักท่องเที่ยว การปั่นจักรยานของนักท่องเที่ยวไม่เป็นไปตามเส้นทางที่กำหนด และเครื่องหมายของเส้นทางจักรยานไม่ชัดเจน
--	--

ผลกระทบ จากการท่องเที่ยว	รูปแบบผลกระทบ	
	ด้านบวก	ด้านลบ
ด้านสังคม วัฒนธรรม	- มีหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ในการดูแลบำรุงรักษาและออกกฎระเบียบ โดยเฉพาะ ทำให้โบราณสถานในแหล่งท่องเที่ยวได้รับการอนุรักษ์ ค้ำครอง - มีการส่งเสริมให้เกิดการคิดค้นอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งในระบบการศึกษาท้องถิ่น และเป็นกิจกรรมที่คิดค้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว เช่น การทำบุญตักบาตรสะพานบุญ หน้าวัดตระพังทอง - การท่องเที่ยวทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรม ซึ่งมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดีคือ ทำให้นักท่องเที่ยวเข้าใจคนในชุมชนมากขึ้น และชื่นชอบสินค้าพื้นเมือง อาหารถิ่น	- พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวทำให้เกิดการทำลายภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว - การไม่ให้ความเคารพต่อสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ การปั่นปายโบราณสถานในพื้นที่หวงห้าม ซึ่งอาจทำลายโบราณสถานและเป็นอันตรายกับนักท่องเที่ยว - การแต่งกายที่ไม่เหมาะสม ขัดต่อวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การสวมกางเกงขาสั้นเข้าเที่ยวชมในพื้นที่วัด - ปัญหายาเสพติดจากคนในท้องถิ่นที่อาจทำให้เกิดการซื้อ-ขายกับนักท่องเที่ยว

ผลกระทบ จากการท่องเที่ยว	รูปแบบผลกระทบ	
	ด้านบวก	ด้านลบ
ด้านเศรษฐกิจ	ส่งผลกระทบด้านบวกต่อเศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัด	- ความกังวลเรื่องการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรน่า หรือโรคติดต่ออื่นๆ - การสูญเสียอัตลักษณ์ท้องถิ่นเนื่องจากการจัดงานเทศกาลเพื่อตอบสนองการท่องเที่ยว
	- เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชน ทั้งจากนักท่องเที่ยวในท้องถิ่น และจากนักท่องเที่ยวต่างถิ่น โดยกิจกรรมที่ทำให้เกิดการกระจายรายได้มากที่สุดคืองานลอยกระทง ตลาดโบราณ 700 ปี ซึ่งเทศบาลดังกล่าว สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้จับจ่ายใช้สอย ทำให้เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชน	- การท่องเที่ยวมีผลทำให้ค่าครองชีพของคนในชุมชนสูงขึ้น - เกิดการลงทุนจากนักลงทุนภายนอกเพิ่มมากขึ้น ซึ่งทำให้สินค้าและบริการบางอย่างมีราคาสูงขึ้น - ธุรกิจที่มีเงินลงทุนสูงทำให้เกิดการแข่งขันกับผู้ประกอบการท้องถิ่น
	- เกิดการพัฒนาสินค้าและบริการใหม่ๆ เช่น งานหัตถกรรม เครื่องสังคโลก งานแกะสลักไม้ ผ้าไทยโบราณ และอาหารท้องถิ่น เพื่อขายให้กับนักท่องเที่ยว	
	- เกิดการลงทุนจากนักลงทุนภายนอกเพื่อนำเสนอสินค้าและบริการให้กับนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน และการย้ายกลับภูมิลำเนาเดิมของคนในจังหวัดสุโขทัย เพื่อประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ซึ่งประเด็นนี้ถูกมองว่าเป็นทั้งผลกระทบด้านบวกและลบ โดยด้านบวกคือเกิดการจ้างงานในท้องถิ่นที่เพิ่มขึ้น	

การบริหารจัดการการท่องเที่ยวของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

1. ขาดความต่อเนื่องของโครงการฯ แต่ละหน่วยงานเข้ามาเฉพาะช่วงเวลาที่ต้องมีใช้งบประมาณอย่างเร่งด่วน ขาดการวางแผนการทำงานอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้มีแต่โครงการฯ ที่ดำเนินการปีต่อปีเป็นการยากที่จะนำไปสู่การสร้างแบรนด์หรือชื่อเสียงทางการท่องเที่ยวที่โดดเด่น

2. ขาดการบูรณาการ ในพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักดูแลโดยกรมศิลปากร ส่วนในพื้นที่รอบเขตอุทยานเป็นพื้นที่อยู่อาศัยของชุมชน ดูแลโดยเทศบาลตำบลเมืองเก่า และมีหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบที่แตกต่างกัน ซึ่งการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่เดียวกัน จำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานในพื้นที่ต้องร่วมกันวางแผนและดำเนินงานกันอย่างบูรณาการ ไม่ขัดแย้งกันเองหรือต่างคนต่างทำ ซึ่งไม่อาจนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ให้เกิดแก่พื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม

3. ขาดความเข้าใจและความเชี่ยวชาญเรื่องการท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยตรง มักใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือทั้งที่ขาดความชำนาญหรือความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยว อีกทั้งยังไม่สามารถบูรณาการกับหน่วยงานอื่นๆ ทำให้ไม่เกิดผลลัพธ์จากการพัฒนาที่ชัดเจนและแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจให้แก่คนในท้องถิ่นได้

4. ขาดการวางแผนและพัฒนาอย่างเป็นระบบและครบวงจร เนื่องจากหน่วยงานขาดความรู้ความเข้าใจระบบของการท่องเที่ยว ความเข้าใจเรื่องการตลาด การผลิตและการขายสินค้าทางการท่องเที่ยว อีกทั้งยังขาดการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้โครงการฯ ที่ภาครัฐเข้ามาสนับสนุนส่วนใหญ่จะสร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจที่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมหรือพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

1. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนอย่างแท้จริง
2. มีการจัดการปัญหาขยะที่มีประสิทธิภาพ
3. ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องและมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. มีการจัดการระบบขนส่งสาธารณะอย่างเป็นรูปธรรม
5. มีการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวเพิ่มเติมและส่งเสริมให้กิจกรรมการท่องเที่ยวกระจายไปยังพื้นที่ต่างๆอย่างทั่วถึง

6. การทำประชาพิจารณ์เรื่องกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการโครงสร้างอาคาร และการลงทุนในพื้นที่รอบอุทยานฯ

7. การจัดการกับภูมิสถาปัตยกรรมที่ขัดแย้งกันในพื้นที่รอบอุทยานฯ
8. การพัฒนาผู้สื่อความหมายวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีใช้เพียงในแหล่งท่องเที่ยว แต่เป็นนักสื่อความหมายในงานพิธีการต่างๆที่สามารถสอดแทรกเรื่องราวของวัฒนธรรมท้องถิ่นได้
9. อื่นๆ เช่น การจัดสถานที่จอดรถหน้าอุทยานฯ การจัดระบบการจราจรในช่วงเทศกาล

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของหน่วยงานภาครัฐ

ผลการศึกษาในส่วนนี้ได้จากการจัดประชุมกลุ่มย่อยที่เป็นผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการ เจ้าของธุรกิจ และตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ อพท. เทศบาลตำบลเมืองเก่า องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเก่า รวมทั้งสิ้น 17 คน (ภาคผนวก) โดยมีกระบวนการในการศึกษาคือ

1. ให้ผู้เข้าร่วมประชุมบอกถึงหน่วยงานภาครัฐที่คิดว่าเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยรอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

ผลการศึกษา

ผู้เข้าร่วมประชุมบอกรายชื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงและโดยทางอ้อมกับการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย โดยเรียงลำดับดังนี้

- 1.1 กรมศิลปากร
- 1.2 เทศบาลตำบลเมืองเก่า
- 1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเก่า
- 1.4 หน่วยบริการตำรวจท่องเที่ยว จังหวัดสุโขทัย
- 1.5 องค์การบริหารส่วนจังหวัด
- 1.6 องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการพัฒนการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
- 1.7 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย
- 1.8 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดสุโขทัย
- 1.9 สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุโขทัย
- 1.10 สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุโขทัย
- 1.11 สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุโขทัย
2. ให้บอกบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานดังกล่าวตามความเข้าใจของผู้เข้าร่วมประชุม

ผลการศึกษา

ตาราง 15 บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

หน่วยงานภาครัฐ	บทบาทหน้าที่ตามความเข้าใจของผู้เข้าร่วมประชุม
1. กรมศิลปากร	ดูแลอุทยานประวัติศาสตร์/โบราณสถานในพื้นที่
2. เทศบาลตำบลเมืองเก่า	ส่งเสริมการท่องเที่ยว/ส่งเสริมอาชีพ/โครงสร้างพื้นฐาน/การจัดการขยะ/ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเก่า	ดูแลแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่/การเข้าถึง/โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก
4. หน่วยบริการตำรวจท่องเที่ยว จังหวัดสุโขทัย	รักษาความปลอดภัย/ดูแลความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว
5. องค์การบริหารส่วนจังหวัด	จัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว/จัดงานเทศกาล (งานพ่อขุน)

6. องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการ พัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.)	ส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน/ส่งเสริมงบประมาณ/ ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว
7. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย	ดูแลสุขภาพอนามัยให้นักท่องเที่ยวและคนในชุมชน
8. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดสุโขทัย	ประชาสัมพันธ์/การตลาด
9. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุโขทัย	ส่งเสริมประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น/การแต่งกายพื้นถิ่น/ สนับสนุนงบประมาณและโครงการส่งเสริมหัตถกรรม พื้นบ้าน
10. สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด สุโขทัย	สนับสนุนงบประมาณ/พาไปศึกษาดูงาน/พัฒนาความรู้ให้ ชุมชน/จัดงานตลาดโบราณ
11. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุโขทัย	พัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น/สนับสนุนหัตถกรรมพื้นบ้าน

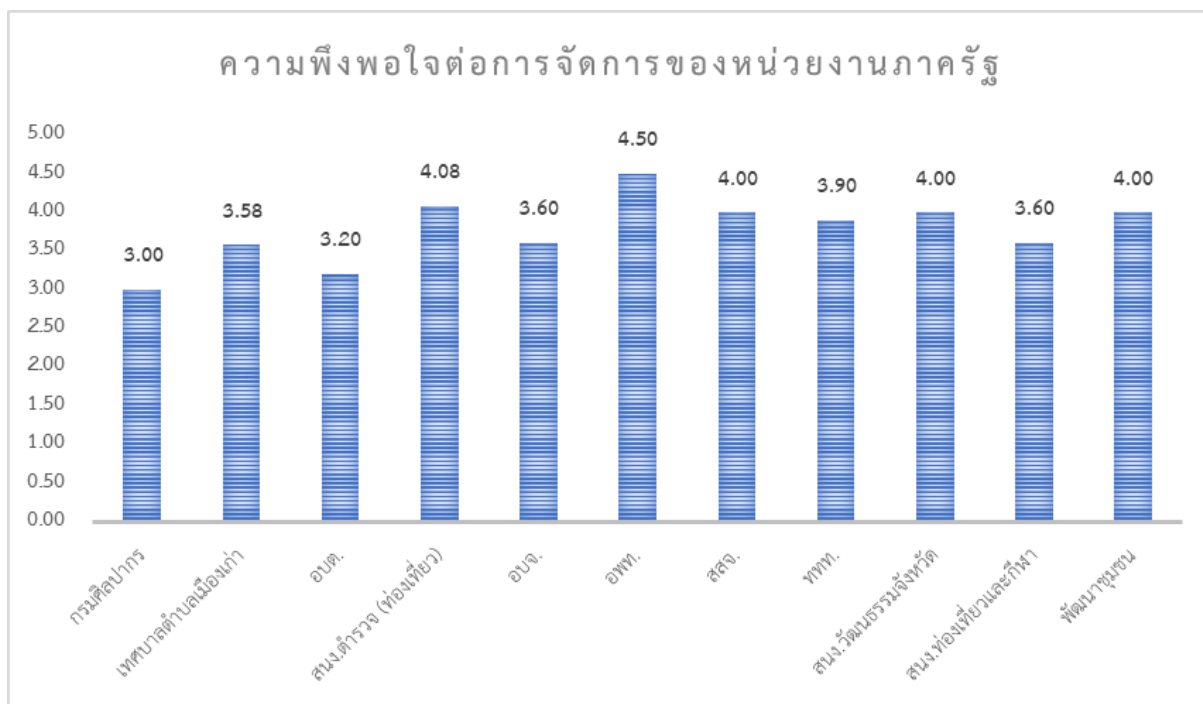
3. ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐร่วมวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อสร้าง
ความเข้าใจที่ถูกต้อง

เนื่องจากตัวแทนภาครัฐที่เข้าร่วมการประชุมกลุ่มย่อยมี 3 หน่วยงานคือ ตัวแทนจาก อพท.
ตัวแทนจากองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเก่า และเทศบาลตำบลเมืองเก่า ซึ่งสามารถร่วมวิเคราะห์
ความถูกต้องของบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐอื่นๆได้บางส่วน กล่าวคือ มีการเพิ่มเติมในประเด็นบทบาท
หน้าที่ของอบต.เมืองเก่า ว่าหน้าที่หลักคือการดูแลแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ และให้การสนับสนุนหน่วยงานหลัก
คือองค์การบริหารส่วนจังหวัด รวมถึงหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ ส่วนตัวแทน
จาก อพท. ได้ชี้แจงบทบาทของหน่วยงานเพิ่มเติมจากการรับรู้ของผู้เข้าร่วมประชุมว่า อพท.
มีหน้าที่หลักในการเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว รวมถึงการมุ่ง
การสร้างองค์ความรู้ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน นอกจากนี้
ที่ประชุมยังร่วมกันแก้ไขความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เนื่องจากมีผู้เข้าร่วม
บางส่วนเข้าใจว่า ททท.มีหน้าที่ในการสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือหัตถกรรมท้องถิ่น

4) ให้ผู้เข้าร่วมประชุมให้คะแนนความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ โดย 1 แทน ความพึง
พอใจน้อยที่สุด 2 แทน ความพึงพอใจน้อย 3 แทน ความพึงพอใจปานกลาง 4 แทนความพึงพอใจมาก และ 5
แทนความพึงพอใจมากที่สุด โดยแบ่งเป็นรอบจนครบทุกหน่วยงาน แต่ละรอบให้เขียนตัวเลขแทนความพึง
พอใจต่อ 1 หน่วยงาน ข้อมูลถูกปกปิดเป็นความลับ

5. ให้ข้อเสนอแนะในการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย
ด้วยการอภิปรายหรือการเขียนแสดงความคิดเห็น

ผลการศึกษารูปดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพ 8 ค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของหน่วยงานภาครัฐ

แผนภาพข้างต้น แสดงค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ผลการศึกษาพบว่า องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดคือ 4.50 อยู่ในเกณฑ์มากที่สุด รองลงมาได้แก่ สำนักงานตำรวจท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 4.08 และ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย (สสจ.) สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุโขทัย และ สำนักงานพัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากันคือ 4.00 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์มาก

ข้อเสนอแนะจากการประชุมกลุ่มย่อย

1. ปัญหาสิ่งปลูกสร้าง รูปแบบสถาปัตยกรรมบ้านเรือน และตัวอาคารของธุรกิจเกิดใหม่รอบอุทยานฯ
2. ปัญหาขยะ
3. กรรมสิทธิ์การเป็นเจ้าของที่ดินที่ไม่ชัดเจน ทำให้ประชาชนขาดความมั่นใจในการลงทุนทำธุรกิจ
4. ปัญหาเรื่องระบบการขนส่งสาธารณะ
5. การมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ การแสดงความคิดเห็นเพื่อการวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ และเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้าถึงข้อมูลมากขึ้น

6. ความต่อเนื่องและความสม่ำเสมอของการดำเนินงาน และงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐ
7. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งรองรับการท่องเที่ยวเพื่อความปลอดภัย เช่น เส้นแบ่งเลนส์จักรยาน ไฟสัญญาณจราจรในพื้นที่เสี่ยง
8. การพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อขจัดปัญหาความแห้งแล้ง
9. พัฒนาบริเวณเขื่อนศรีนครินทร์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่
10. ความชัดเจน ไม่ทับซ้อนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว
11. การจัดพื้นที่เพื่อขาย หรือแสดงสินค้าหรือหัตถกรรมท้องถิ่น
12. ข้อจำกัดของการเป็นเมืองมรดกโลกต่อการลงทุนและการขยายตัวของธุรกิจ
13. การสะท้อนกลับผลการวิจัย/ผลการดำเนินงานของหน่วยงาน
14. การสร้างการรับรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในวงกว้าง เพื่อให้เกิดความร่วมมือที่แท้จริง
15. สำรวจ ค้นหา อัตลักษณ์ชุมชนในเชิงลึกและทำจริงจัง

ข้อเสนอแนะข้างต้น สามารถจำแนกเป็น 5 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน

ผู้นำชุมชนเห็นว่าการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเป็นเรื่องสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริงนั้น ควรเริ่มจากการสร้างการรับรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เกิดขึ้นในวงกว้าง ไม่จำกัดอยู่เฉพาะกลุ่ม นอกจากนี้ ควรมีพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนทั่วไป โดยพยายามให้กระจายไปในทุกพื้นที่ และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่กระบวนการวางแผน มีการทำประชาคม หรือประชาพิจารณ์ก่อนการกำหนดงบประมาณ เนื่องจากที่ผ่านมา ประชาชนจะเป็นฝ่ายรับทราบและปฏิบัติตามนโยบายและงบประมาณที่ถูกกำหนดไว้แล้ว ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับปัญหาหรือความต้องการของชุมชน

2. การพัฒนาด้านกายภาพ

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น แหล่งน้ำ เนื่องจากเกิดปัญหาขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง การพัฒนาเส้นทางปั่นจักรยาน ติดไฟจราจรในจุดที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ การตีเส้นช่องทางจักรยานและมีสัญลักษณ์ที่ชัดเจน การจัดระเบียบจราจร จุดห้ามจอด สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่จอดรถด้านหน้าทางเข้าอุทยานประวัติศาสตร์ฯ การปรับภูมิทัศน์ให้เรียบร้อยสะอาดตา และจัดการปัญหาขยะที่เกิดจากคนในชุมชนเอง และขยะมูลฝอยที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ ประเด็นเรื่องสถาปัตยกรรม โครงสร้างหรือรูปแบบอาคารของธุรกิจ ร้านค้า และบ้านเรือนที่ตั้งอยู่รอบอุทยานฯ ควรต้องกลมกลืนกับภูมิสถาปัตยกรรมของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

3. การบริหารจัดการการท่องเที่ยวของหน่วยงานภาครัฐ

เนื่องจากอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยอยู่ในพื้นที่ที่เป็นหนึ่งในจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวหลักของภูมิภาค ทำให้มีหน่วยงานที่เข้ามามีส่วนร่วมต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวหลายหน่วยงาน และทุก

หน่วยงานทั้งที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยตรงและโดยทางอ้อมต่างมุ่งใช้ “การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือ” ในการพัฒนาพื้นที่ ซึ่งการทำงานที่ขาดการบูรณาการหรือขาดการวางแผนร่วมกัน ทำให้เกิดความทับซ้อนของโครงการต่างๆ ขาดความต่อเนื่อง และบางครั้งเกิดความขัดแย้งเชิงนโยบายที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

4. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและระบบขนส่งสาธารณะ

จังหวัดสุโขทัยมีอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยเป็นแหล่งท่องเที่ยวท่องเที่ยวหลัก ทำให้นักท่องเที่ยวกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่อุทยานฯ และพื้นที่รอบอุทยานฯ ซึ่งขาดการส่งเสริมให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวไปยังพื้นที่อื่นๆ ใน 11 ชุมชนที่อยู่โดยรอบ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการสำรวจและพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่เพื่อให้นักท่องเที่ยวกระจายตัวไปอย่างสมดุล อีกทั้งยังเป็นการดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมีระยะเวลาพำนักรยาวนานขึ้น เช่น เชื้อนสรีดภงค์หรือพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพิ่มเติมจากการส่งเสริมเครื่องสังคโลก ผู้นำชุมชนส่วนหนึ่งเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดพื้นที่สำหรับขายหรือจัดแสดงสินค้าท้องถิ่น นอกจากนี้ การจะกระจายนักท่องเที่ยวไปในพื้นที่อื่นๆ อย่างทั่วถึงได้นั้น ควรมีการพัฒนาาระบบขนส่งสาธารณะทั้งภายในพื้นที่ เช่น การใช้รถโดยสารท้องถิ่น (รถคอกหมู) นำเที่ยวไปยังชุมชนต่างๆ ในพื้นที่รอบอุทยานฯ หรือระหว่างอุทยานฯ กับตัวเมือง และพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะที่เชื่อมโยงอย่างไร้รอยต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างพื้นที่ เช่น เชื่อมโยงเส้นทางจากอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย

5. ความมั่นใจในการลงทุนของธุรกิจในพื้นที่รอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

เนื่องจากพื้นที่รอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยเป็นพื้นที่ที่อยู่ในการดูแลหลายหน่วยงาน ได้แก่ กรมศิลปากรและเทศบาลตำบลเมืองเก่า พื้นที่บางส่วนถูกประกาศคลุมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติซึ่งมีระเบียบในการคุมความสูงของอาคารและรูปแบบโครงสร้างหรือสถาปัตยกรรมอาคารที่ต้องกลมกลืนกับโบราณสถาน การควบคุมดูแลพื้นที่หลายหน่วยงานทำให้ประชาชนเกิดความสับสนเรื่องสิทธิในการถือครองที่ดินหรือการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ ส่งผลให้ขาดความมั่นใจในการลงทุนเพื่อดำเนินธุรกิจ ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมส่วนหนึ่งเห็นว่าเป็นข้อจำกัดต่อการพัฒนาและการลงทุนทำธุรกิจ

สรุปและข้อเสนอแนะ

ตาราง 16 ข้อมูลประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม (n=420)

ข้อมูลประชากรศาสตร์	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	164	39
หญิง	256	61
อายุ		

31-40 ปี	79	18.80
51-60 ปี	77	18.30
41-50 ปี	71	16.90
ระดับการศึกษา		
ระดับประถมศึกษา	122	29.76
ระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	117	27.86
ระดับปริญญาตรี	89	21.19
อาชีพ		
รับจ้างทั่วไป	141	33.57
นักเรียนนักศึกษา/	81	19.29
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	80	19.05
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	140	33.33
5,000-10,000 บาท	131	31.19
10,001-20,000 บาท	85	20.24

2. ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อผลกระทบการท่องเที่ยวจำแนกรายด้าน

พบว่าความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านที่อยู่ในระดับมากคือ ด้านกฎระเบียบ ($\bar{X} = 3.55$) รองลงมาคือ ด้านวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.47$) และด้านกายภาพ ($\bar{X} = 3.46$) ตามลำดับ

2.1 ผลรวมของค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านกายภาพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นพบว่า ความพึงพอใจต่อการพัฒนาด้านความสะอาด สุขอนามัย และการสาธารณสุขเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก รองลงมาคือการปรับปรุงภูมิทัศน์เพื่อส่งเสริมและรองรับการท่องเที่ยวในพื้นที่ต่างๆ และการพัฒนาสวนสาธารณะ แหล่งพักผ่อนหย่อนใจหรือธุรกิจเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ย 3.56, 3.55 และ 3.43 ตามลำดับ

2.2 ผลรวมของค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านกฎระเบียบ โดยพบว่าผลรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ความพึงพอใจต่อกฎระเบียบ หรือข้อปฏิบัติเพื่อปกป้องโบราณสถาน โบราณวัตถุมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) รองลงมา คือ การออกกฎ ระเบียบหรือข้อปฏิบัติเพื่อปกป้องทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ พืช สัตว์ หรือระบบนิเวศ ที่มีความเปราะบาง และการออกกฎ ระเบียบหรือข้อปฏิบัติเพื่อปกป้องศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีค่าเฉลี่ย 3.55 และ 3.52 ตามลำดับ

2.3 ผลรวมของค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยว**ด้านสังคม** โดยพบว่าผลรวมอยู่ใน**ระดับปานกลาง** ($\bar{X} = 3.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความพึงพอใจต่อเกิดความร่วมมือกันในการทำนุบำรุงวัฒนธรรมท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.49$) รองลงมา คือ การท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนเกิดการหวงแหนวัฒนธรรม/วัตถุโบราณ/สถานที่ท่องเที่ยวและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยมีค่าเฉลี่ย 3.47 ส่วนการส่งเสริมหรือรณรงค์ให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอและมีการส่งเสริมหรือเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีการแสดงความคิดเห็นด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเท่ากันคือ 3.36

2.4 ผลรวมของค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยว**ด้านวัฒนธรรม** พบว่าผลรวมอยู่ใน**ระดับปานกลาง** ($\bar{X} = 3.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความพึงพอใจต่อการที่ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญา วัฒนธรรมและองค์ความรู้ท้องถิ่นได้รับการส่งเสริมให้เกิด การศึกษา เรียนรู้ และเผยแพร่ในระบบการศึกษาของท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.56$) รองลงมาคือมีการส่งเสริมให้เกิด การเผยแพร่และสร้างการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้นักท่องเที่ยวอย่างเป็นรูปธรรม และมีการคิดค้น พัฒนา และนำอาหารท้องถิ่นมาส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 3.51 และ มีการคิดค้น พัฒนา เทศกาล งานประเพณีท้องถิ่นเพื่อรองรับการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากคือ 3.50

2.5 ผลรวมค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจผลกระทบจากการท่องเที่ยว**ด้านเศรษฐกิจ** พบว่า โดยรวมอยู่ใน**ระดับปานกลาง** ($\bar{X} = 3.19$) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า การท่องเที่ยวสร้างงาน และอาชีพให้คนในท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 3.49 รองลงมาคือ มีการสนับสนุนให้เกิดธุรกิจใหม่ๆ หรือต่อยอด ธุรกิจเดิมให้แก่ผู้ประกอบการท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.16$) และเกิดการย้ายกลับมาทำงานในถิ่นฐานเดิมเพื่อให้บริการ นักท่องเที่ยวหรือประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ย 3.14

2.6 ผลรวมค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจผลกระทบจากการท่องเที่ยว**ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว**พบว่า โดยรวมอยู่ใน**ระดับปานกลาง** ($\bar{X} = 3.43$) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า แหล่งท่องเที่ยวได้รับการยกระดับให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับสากลมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 3.53 รองลงมา คือ มีแนวทาง ในการธำรงรักษาความดั้งเดิมของแหล่งท่องเที่ยวและภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.52$) และมีการสื่อสาร เพื่อสร้างและรักษาภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ย 3.14

3. ผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยวตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเรียง จากประเด็นที่มีร้อยละของการพบผลกระทบด้านลบมากที่สุด 5 อันดับ ได้แก่ อันดับ 1 ปัญหาขยะมูลฝอย พบร้อยละ 63.33 อันดับ 2 การแต่งกายของนักท่องเที่ยวขัดต่อวัฒนธรรมท้องถิ่นร้อยละ 30.71 อันดับ 3 อุบัติเหตุจากการปั่นจักรยานหรือปัญหาจราจรจากนักท่องเที่ยว ร้อยละ 29.00 อันดับ 4 ปัญหาสุขอนามัย ที่อาจทำให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคติดต่อระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน ร้อยละ 27.86 และ อันดับ 5 การท่องเที่ยวส่งผลต่อค่าครองชีพของคนในพื้นที่สูงขึ้น ร้อยละ 17.14

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจจากการท่องเที่ยว รายด้านจำแนกตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าค่าเฉลี่ยที่มีความแตกต่างกันอย่างมี นัยยะสำคัญทางสถิติ ได้แก่

4.1 จำแนกตามเพศ พบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อผลกระทบด้านกายภาพของเพศชาย และเพศหญิงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ ซึ่งเมื่อแยกวิเคราะห์เป็นรายประเด็นพบว่า เป็นความพึงพอใจต่อการพัฒนาถนนหนทาง สาธารณูปโภคพื้นฐาน และ การพัฒนาสวนสาธารณะ แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ หรือธุรกิจเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่ 0.010 และ 0.027 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ซึ่งถือว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ

4.2 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านกายภาพ ในประเด็นเรื่องการปรับปรุงทัศนียภาพ และการพัฒนาความสะอาด สุขอนามัยและการสาธารณสุข มีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ 0.03 และ 0.05 และพบว่าประเด็นเรื่องมีการฝึกอบรมบุคลากรทางการท่องเที่ยว มีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ 0.04 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่ามีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ

4.3 จำแนกตามอาชีพ พบว่าค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยว ด้านกายภาพ ในประเด็นที่กล่าวถึงการปรับปรุงพัฒนาระบบจราจรเพื่อความปลอดภัยในพื้นที่ใกล้เคียงแหล่งท่องเที่ยว มีนัยยะทางสถิติที่ 0.028 ด้านกฎระเบียบ ในเรื่องการมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ออกกฎระเบียบ มีนัยยะทางสถิติที่ 0.022 และด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว พบว่าประเด็นเรื่องการสื่อสารเพื่อสร้าง และรักษาภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยว มีนัยยะทางสถิติที่ 0.043 ซึ่งทั้งสามประเด็นข้างต้นมีค่าน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามต่างอาชีพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ

4.4 จำแนกตามรายได้ พบว่า ความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านกฎระเบียบ ในประเด็นที่กล่าวถึง การมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ออกกฎระเบียบ มีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ 0.005 ด้านเศรษฐกิจ พบว่าประเด็นเรื่องการท่องเที่ยวสร้างงานและอาชีพให้คนท้องถิ่น มีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ 0.023 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 แปลความหมายได้ว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยวในประเด็นดังกล่าวแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ

5. ค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของหน่วยงานภาครัฐ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ผลการศึกษาพบว่า องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดคือ 4.50 อยู่ในเกณฑ์มากที่สุด รองลงมาได้แก่ สำนักงานตำรวจท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 4.08 และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย (สสจ.) สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุโขทัย และ สำนักงานพัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากันคือ 4.00 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์มาก

6. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ต่อหน่วยงานภาครัฐ

แบ่งออกเป็นประเด็นต่างๆต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. **จังหวัด โดยสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาควรเป็นเจ้าภาพหรือหน่วยงานหลัก** ในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อร่วมกันวางแผนหรือกำหนด ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการของจังหวัดสุโขทัยทั้งแผนระยะสั้น ระยะกลางและระยะยาว ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนของโครงการพัฒนาการท่องเที่ยว และเพื่อความต่อเนื่องของโครงการจนเกิด ผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม

2. **องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น** ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลเมืองเก่า ทำหน้าที่ในการพัฒนาด้านกายภาพและโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น จากผลการวิจัยพบว่า ประเด็นเรื่องขยะ ความปลอดภัยจากการจราจร การปรับภูมิทัศน์ในพื้นที่รอบอุทยานฯ และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ เป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว

3. **กรมศิลปากร** เป็นหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ดูแลอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย และควบคุม การปฏิบัติตามข้อกำหนดในพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ซึ่งมีข้อปฏิบัติที่ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจหรือมีความสับสน ควรร่วมกับเทศบาลตำบลเมืองเก่าจัดเวที เพื่อชี้แจงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการก่อสร้างหรือปรับปรุงอาคาร ทั้งนี้เพื่อสร้างความเข้าใจ ที่ถูกต้องตรงกันและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและการลงทุนในพื้นที่

4. **องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.)** ควรสร้าง การรับรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และกิจกรรมในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เกิดการรับรู้อย่างชัดเจน และในวงกว้าง พันธกิจหลักและผลงานของ อพท. ส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาศักยภาพของคนและชุมชน ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว สร้างองค์ความรู้หรือแหล่งข้อมูลเพื่อสนับสนุนโครงการพัฒนาการ ท่องเที่ยวของหน่วยงานอื่นๆ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าว ชุมชนอาจจะยังไม่เห็นเป็นรูปธรรม เพราะเป็นสิ่งจับต้อง ไม่ได้ ดังนั้นการสร้าง organizational brand หรือแบรนด์องค์กร ทั้งนี้เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความร่วมมือ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประชาชนในพื้นที่

5. **ทุกหน่วยงานควรริเริ่มโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวจากความต้องการของคนในพื้นที่** เป็นหลัก ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การสร้างการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงให้กับคนในพื้นที่เป็นสิ่งที่ประชาชน ส่วนใหญ่เรียกร้องจากหน่วยงานภาครัฐ ทั้งนี้ เนื่องจากที่ผ่านมาโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวต่างๆ ที่หน่วยงานภาครัฐเข้ามาสนับสนุน มักไม่สอดคล้องกับความต้องการหรือตรงกับศักยภาพของคนในชุมชน และขาดความต่อเนื่อง ดังนั้น การเปิดเวทีเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างสม่ำเสมอและอย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. การจัดการปัญหาขยะ ทั้งจากการท่องเที่ยวและจากชุมชน
2. การจัดระบบขนส่งสาธารณะทั้งภายในพื้นที่และระหว่างแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ในจังหวัด
3. การพัฒนาด้านกายภาพของพื้นที่ โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก
4. การสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาด้านสังคม
5. การพัฒนามาตรการการท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในยุคแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19
6. การพัฒนาพื้นที่ขายสินค้าหรือจัดแสดงสินค้า หัตถกรรม ท้องถิ่น

7. การจัดทำโครงการพัฒนานักสื่อความหมายในงานพิธีการ
8. การวางมาตรการเรื่องการเก็บค่าจอดรถและพื้นที่จอดรถในช่วงการจัดเทศกาล